ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 298 (8205)
ДЕКАБРИИН 22
СУББОТО
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Зооветеринарна мэргэжэлтэдэй үүргые дээшэлүүлхэ

Ниитын малажалые эрид хүгжөөхэ тушаа Парти, Правительствын шиидхэбэриигүүдые бэелүүлхэ зуураа, республикамнай зарим тэды амжалта туйлаhан байна. Адуу малай ашаг шэмэ яhала дээшэлжэ, hү, ноохо, үндэгэ болон малажалай бусад продуктнуудые колхозууд болон совхозууднай нилээд ехээр абадаг болоо. Тэрэнэй ашаар эдэ продуктнуудые гүрэндэ тушааха, худалдаха 1956 оной түсэб болзорhоонь урид дүүргэгдэжэ, республикымнай ажалшад КПСС-эй ЦК-гэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй амаршалгада хүртэhэн байна бшуу.

Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ манай зоотехнигүүд, ветеринарна хүдэлмэришэд түрүү зэргэдэ ябажа, угаа ехэ үүргэ дүүргэнэ. Мүнөө үедэ республикын колхозууд болон совхозуудаар табан зуу гаран зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэд ажаллана. Тэдэнэй олонхинь дээдэ, дунда hургуулитай байха юм.

Советскэ засагай үедэ урган гараhан эдэ олон мэргэжэлтэд бүхы hанаа сэдьхэлээ, эрдэм мэргэжэлээ, хүсэ шадалаа Эхэ оронойнгоо hалбаран мандаха хэрэгтэ зорюулхаа ёhоороол зорюулна. Ниитын адуу малай үүлтэрые hайжаруулха, наукын туйлалтануудые болон түрүү дүй дүршэлые бодото ажал дээрэ нэбтэрүүлхэ, адуу малые элдэб үбшэ хабшанhаа hэргылхэ, үбдэhэн малые эмнэхэ тушаа зоотехнигүүд болон ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд тон ехэ ажал хэнэ бшуу.

Республикын зооветеринарна мэргэжэлтэдэй дундаhаа эрхим hайн ажалаараа, эдэбхи үүсхэлээрээ шалгаран гараhан хүнүүд яhала олон. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой зоотехник нүхэр Рещикова, Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой зоотехник Шевлякова, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой зоотехник нүхэр Соктоев, Темлюйскэ МТС-эй ахалагша ветврач нүхэр Бредис болон бусад оролдосотой hайнаар хүдэлжэ, олоной дунда хүндэтэй болонхой.

Эдэ мэргэжэлтэдэй дүй дүршэл юу харуулнаб гэхэдэ, нэн түрүүн тэдэнэр малшадай дунда саг үргэлжэ ябажа, тэдэнэрэй ажал хүдэлмэрие хинан шалгажа, бодото туhаламжа хүргэжэ байдаг. Тиихэдээ хүдэлмэриинь уридшалан хараалhан түсэбэй ёhоор, колхозой правлениин ажал ябуулгатай нягта холбоотойгоор, тэрэнэй туhаламжаар хэгдэдэг байха юм. Эдэнэр өөhэдынгөө эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ оролдодог, бүхы түрүү, шэнэ юумые алдангүй ойлгожо абаад, тэрэнээ малшадтаа дамжуулан үгэхые, ажалда нэбтэрүүлхые хүсэдэг байна ха юм.

Гэхэтэй хамта, зооветеринарна мэргэжэлтэдэй хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнууд бии байна. Имагтал зоотехническэ болон ветеринарна хүдэлмэриин hулаар табигдаhан дээрэhээ республикын колхозуудта адуу малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ түсэб дүүргэгдэнэгүй, эхэ малай олоороо hубайрха ябадал үргэлжэлhөөр. МТС-үүд болон колхозуудай олохон зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэд малажалда наукын туйлалтанууд болон түрүү дүй дүршэлые hулаар нэбтэрүүлнэ.

Республикын олонхи колхозуудта племенной хүдэлмэри тон хангалтагүй, эмхи гуримгүй байhаар. Үнеэдые болон хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ арга муугаар хэрэглэгдэнэ. Мүн залуу малые түлжүүлхэ хэрэг хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй.

Мүнөө үедэ олохон колхозуудта малай үбэлжэлгэ муугаар үнгэржэ байна. Адуу малые нормын ёhоор эдеэлүүлхэ, тэжээлые уридшалан буйлуулха гэhэн зорилго дүүргэгдэнэгүй. Тэрээн дээрэhээ адуу малай ашаг шэмэ багаар абтана, олон мал үхэнэ ха юм. Мүн зооветеринарна олохон мэргэжэлтэд малшадай дунда hуралсал эмхидхэхэ уялгаяа дүүргэнэгүй.

Иимэ байдалые саашадаа яажашье тэсэхын аргагүй. Зоотехнигүүд болон ветеринарна мэргэжэлтэд эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхахын, гээгдэлдэ ороhон хэрэгүүдые урагшань татахын хойноhоо үсэд шангаар, унаhан малгайгаа абангүйгөөр ажаллаха болоно. Наукын туйлалтануудые малажалдаа нэбтэрүүлжэ, хараалагдаhан зоотехническэ болон ветеринарна хэмжээ-ябуулгануудые бүрин дүүргэжэ, адуу малай үбшэлхэ ябадалые усадхаха, тэдэнэй үүлтэрые эрид hайжаруулха зорилго бүхы мэргэжэлтэдэй урда табигдана. Эдэ бүгэдын ашаар малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, hү, ноохо, мяха болон үндэгэ ехээр абадаг болохо гээшэ зоотехник болон ветеринарна хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй нангин уялга мүн.

МТС-үүдэй болон аймагуудай главна ба ахалагша мэргэжэлтэд бүхы хүдэлмэреэ уридшалан хараалhан түсэбэй ёhоор эмхидхэжэ, зооветеринарна хэмжээ-ябуулгануудые hайнаар бэелүүлхэ тушаа, мүн колхозуудта. ветучасток болон ветеринарна пунктнуудта тоо бүридхэлые зүбөөр хэжэ байха эрилтэ бүхы мэргэжэлтэдтэ табиха ёhотой.

Республикын Хүдөө ажахын министерство, КПСС-эй айкомууд, аймгүйсэдкомууд болон МТС-үүдэй директорнүүд зооветеринарна мэргэжэлтэдэй хүдэлмэрие hайнаар хүтэлбэрилжэ, тэдэнэртэ саг үргэлжэ туhалха, колхозуудта зоотехническэ ба ветеринарна хүдэлмэрие эрид hайжаруулха тушаа тэдэнэрэй харюусалгые дээшэлүүлхэ уялгатай.

Мүн республикын научна эмхи зургаанууд, дээдэ, дунда hургуулинууд колхозно үйлэдбэритэй нягта холбоотой болохо, адуу малые үсхэбэрилхэ, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ тушаа асуудалые шиидхэхэдэнь зооветмэргэжэлтэдтэ бодото туhаламжа байра дээрэнь хүргэхэ зэргэтэй.

КПСС-эй айкомууд, аймгүйсэдкомууд, МТС-үүдэй директорнүүд болон колхозуудай правленинүүд зооветмэргэжэлтэдые гэр байраар хангаха, тэдэнэртэ мори тэргэ даалгажа үгэхэ, мүн хүдэлмэридэнь hаад хэхэ бүхы зүйлнүүдые усадхаха ёhотой.

Шэнэ амжалтанууд тээшэ

Москва шадарай ажалшад ехэ хүхюутэй, баяртайнууд. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалта туйлаhанайнь түлөө столична областиие Ленинэй орденоор шагнаhан тухай мэдээсэл областиин тосхонуудта, городууд болон хүдэлмэришэнэй посёлогуудта тон түргэн мэдэгдэбэ. Суглаанууд, хөөрэлдөөнүүд, хүдөө ажахын үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй уулзалганууд хаа хаанагүй болоно. Областиин колхозуудай, МТС-үүдэй болон совхозуудай хэдэн зуун түрүүшүүл, хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд, научна эмхи зургаануудай, партийна, советскэ болон профсоюзна организацинуудай түлөөлэгшэд Кремлиин Ехэ ордон соо декабриин 19-дэ сугларжа, митинг болоо.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь нүхэр Н. С. Хрущев, КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи Партийна хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Н. М. Шверник, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр М. П. Тарасов, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын науконуудай Бүхэсоюзна академиин Президент нүхэр П. П. Лобанов, суута селекционер профессор А. Г. Лорх, Московско областиин колхозуудай, МТС-үүдэй болон совхозуудай солото хүнүүдэй Президиумдэ ерэхэдэнь, сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Мособлсоведэй гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ нүхэр Н. Ф. Игнатов митинг нээбэ. КПСС-эй МК-гэй Нэгэдэхи секретарь нүхэр И. В. Капитонов Московско областиие Ленинэй орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ уншаа.

Хүдөө ажахын артельнүүдэй, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, партийна хүдэлмэрилэгшэд, жиирэй колхознигууд, бригадирнууд хойно хойноhоо трибунада гаража үгэ хэлэнэ. Ажал хүдэлмэрииень үндэрөөр сэгнэhэндэнь парти, правительствода Москва шадарай ажалшадай зүгhөө тэдэнэр халуун баясхалан хүргэhэн, үндэр шагналда хүртэлгэhөө уламжалан ажалай ба политическэ эдэбхи хэшээлэй бүри дээшэлжэ байhан тухай хөөрэhэн байна. Малажалhаа ашаг шэмэ абалгаар орон доторoo эгээн ехэ үрэ дүн областиин ажалшадай туйлаhан тухай, хүдөө ажахын үйлэдбэриин арга боломжонуудые хүсэдөөр ашаглаха тухай, шэнэ жэлые угтуулан абаhан уялганууд тухайдаа үгэ хэлэгшэд хөөрэбэ.

Ленинскэ районой Владимир Ильичын нэрэмжэтэ колхоз hү hаалгаар орон доторoo 1-дэхи hуури эзэлээ. Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ эндэ үнеэн бүриhөө 5.477 килограмм hүн hаагдаа. Районой гээгдэнги нэгэ колхозые шефтээ абахаар колхознигууд шиидхээ гэжэ Владимир Ильичын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр И. А. Буянов мэдээсэбэ. Гээгдэнги колхозуудые шефтээ абажа, ойрын саг соо тэдэниие түрүүшүүлэй зэргэдэ оруулхыень уряалан столична областиин бүхы түрүү колхозуудта нүхэр Буянов хандаhан байна.

Даажа байhан үнеэн бүриhөө дунда жэшээгээр 6.403 килограмм hү hаажа, Москва шадарай колхозуудай hаалишадай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ нэгэдэхи hуури эзэлhэн Каширска районой Маленковай нэрэмжэтэ колхозой hаалишан Е. В. Алещевагай трибунын дэргэдэ ерэхэдэнь сугларагшад хани халуунаар угтаба. Үшөө hү багаар hаадаг hаалишадые шефтээ абаад, дүй дүршэлөө дамжуулан үгэжэ, тэдэндэ туhалхыень областиин бүхы эрхим hаалишадые нүхэр Алещева уряалаа. Митингдэ хабаадагшад нүхэд Буяновай болон Алещевагай дурадхалнуудые hайшаан угтаhан байна.

Мүн Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой агроном Л. В. Штарева, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой бригадир И. С. Ерохин, Ивашевска МТС-эй директор нүхэр Н. Э. Рытко болон бусад суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь нүхэр Н. С. Хрущев дэлгэрэнгы үгэ хэлээ. Тэрэнэй үгэ хэлэхэдэнь хэдэн дахин альга ташалга боложо, hайшааhан үгэнүүд зал сооhоо дуулдаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ, КПСС-эй ЦК-да эльгээхын тула митингдэ хабаадагшад амаршалгын бэшэг баталан абаа.

Митингдэ хабаадагшадта концерт харуулагдаhан байна.

(ТАСС)

Московско область. Ленинскэ районой Максим Горькиин нэрэмжэтэ колхоз hая болотор экономическа талаараа гээгдэнги байhан аад, нилээд богонихон үе соо түрүү ажахынуудай зэргэдэ орожо шадаа.

Максим Горькиин нэрэмжэтэ колхозой дүй дүршэл болон туйлалтанууд тухай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд ехээр hонирходог болоо. Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкэдэ 1955—1956 онуудта ошоhон 2.500 гаран экскурсантнууд тус колхоздо айлшалhан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (Дээрэhээ доошоо) 1. ВСХВ-гэй экскурсантнууд—Латвийска ССР-эй Лиепайска, Кулдигска, Саулкрастска районуудай колхознигууд Максим Горькиин нэрэмжэтэ колхозой туйлалтанууд болон дүй дүршэлтэй танилсахын тулада эндэ ерэhэн байна. Артелиин түрүүлэгшэ В. Ф. Исаев (баруун талаhаа гурбадахи) тэдэнэртэй хөөрэлдэжэ байна. 2. Харууhалжа байhан үнеэн бүриhөө 4.965 килограмм hү hааhан hаалишан М. И. Булдакова байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Янданова Цырен Балдановна Түнхэнэй аймагай «Путь коммунизма» колхозой hаалишанаар 25 жэлэй турша хүдэлжэ байна. Тэрэ hаалишан ажахын үнгэрhэн жэлдэ нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриhөө 1236 литр hү hаагаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: hаалишан Янданова. Г. Доржиевай фото.

Эдэ hаалишад түрүүлжэ ябана

1956 оной октябрь, ноябрь hарануудта үнеэн бүриhөө 250 литрhээ дээшэ hү hааhан үүлтэртэ фермын hаалишад

Лайдапова П. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	546
Эрдынеева Н. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	533
Табутарова Д. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	492
Лумбунова Я. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	490
Лубсанова Б. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	474
Донсорунова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	468
Бадмаева Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	463
Санжиева Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	446
Жамбалова Ц. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	430
Цырендоржиева Д. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	402
Жалсанова П. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	394
Молонова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	393
Очиржапова К. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	362
Данзанова З. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	349
Найдакова Б. Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	349
Баинганова О. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	340
Юмова Л. Н. Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоз	337
Омоктуева Н. Ц. Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоз	337
Амоголонова Д. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	334
Дылыкова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	328
Гомбоева М. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	326
Нимаева Д. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	317
Яндукова П. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	317
Очирова Г. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	311
Батуева Ц. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	307
Токтохоева Г. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	306
Буянтуева Б. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	283
Биликтуева Б. Сэлэнгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	282
Бадмаева В. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	275
Буянтуева Б. Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	274
Бадмаева Д. Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	271
Гымнинова Г. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	269

Энэ үе соо үнеэн бүриhөө 250 литрhээ дээшэ hү hааhан hүнэй-товарна фермын hаалишад

Югова А. А. Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз	372
Максимова В. З. Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	324
Николаев А. Т. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	323
Астраханцева В. Е. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	321
Леонова А. Т. Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	320
Филатова Е. А. Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	300
Васильева А. Г. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	294
Вагина А. А. Кударын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	293
Вязьмина В. К. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	286
Чумакова И. В. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	281
Каленых И. А. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	276
Цыбикова Б. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	276
Цынгунова Д. Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	274
Черных И. И. Тарбагатайн аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз	270
Кузнецова А. Ф. Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхоз	270
Батышева В. В. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	268
Астраханцева Л. П. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	264
Митрофанова А. С. Мухаршэбэрэй аймагай «Искра» колхоз	263
Ишиева Р. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	264
Юнь-Тянь В. Ф. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	262
Балеева З. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	262
Дажамбаева Н. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	261
Найданова Ц. Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	260
Дампилова Д. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	260
Хайдукова К. М. Зэдын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	256
Цыремпилова Ц. Сэлэнгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	255
Федорова А. Ф. Тарбагатайн аймагай «Авангард» колхоз	255
Попова А. П. Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	255
Лыгденова Г. Закаменай аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	254
Агафонова А. А. Кударын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	254
Цыренова Ц. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	253
Базарова Ц. Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	252
Степанова Н. П. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	251
Ванданова Ц. Д. Зэдын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	250

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

[С]оветскэ Союзай Маршал К. К. Рокоссовскиие Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Советскэ Союзай Маршал К. К. [Ро]коссовскиин жара наhа гүйсэ[л]тэй дашарамдуулан, Советскэ [Ар]миин болон Советскэ гүрэнэй умэнэ габьяатай байhыень тэмдэглэжэ, нүхэр **Рокоссовский** Константин Константиновичые **Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва. Кремль.
[19]56 оной декабриин 20.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Шэнэ, түрүү аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ

(Ториин аймагай партконференциһээ)

Конференци дээрэ КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр А. Д. Марков тоосоото элидхэл хэжэ, аймагай партийна организациин хүдэлмэридэхи һайшаалтай талыень тэмдэглээд, дутуу дунданууд болон шиидхэгдээгүй асуудалнууд тушаа тогтон хэлэбэ.

Делегадууд конференциин хүдэлмэридэ ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгые нюур харангүй, үргэнөөр дэлгэрүүлээ.

Аймагай колхозууд нёдондо жэлэйхиһээ нэгэ бага һайн ургаса хуряажа, гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ. Энэ жэлдэ түрүүшынхеэ таряа амяарлан хуряаха арга хэрэглэгдэһэн байна. Тэжээл бэлэдхэлгэ нёдондонойхиһоо һураггүй һайнаар үнгэрэгдөө. Аймаг дотор малай байра барилга һайжаржа байнхай.

Конференциин олон делегадууд МТС-үүдэй хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдалнуудые элишэлэн шүүмжэлээ. Машинно-тракторна парк бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана, ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилга ехээр удаарна. Ториин МТС тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэнь колхозуудта муугаар туһална гэжэ Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой хонишон нүхэр Ц. Гармаев тэмдэглэһэн байна.

МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд колхозуудай мэргэжэлтэдтэ анхаралаа багаар хандуулна, зоотехнигүүд болон агрономуудай хүдэлмэреэр һонирхоногүй, таряанажалда, малажалда түрүү арга дүршэл нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ тэдэнэй харюусалгые дээшэлүүлнэгүй. Иимэһээ үбһэ, таряанай ургасые дээшэлүүлхэ, малай ашаг шэмые нэмээхэ горьтойхон арга боломжонууд хэрэглэгдэнгүй үлэнэ гэжэ конференци дээрэ хэлэгдээ.

Аймагай партийна организацида хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана гэжэ Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ делегат нүхэр А. Чимитцыренов хэлээ. Партийна организациин үмэнэ табигдаад байһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ колхознигууд болон механизаторнуудые элсүүлхын тулада ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайнаар, ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулха шухала байна. Гэбэшье, партиин айком тоосоото үе соогоо энэ шухала хүдэлмэриие һулаар хүтэлбэрилөө гэжэ хэлэгдэбэ. Айкомой хүдэлмэрилэгшэд хүдөө нютагуудаар ябажа ажалшадта лекци уншадаггүй, элидхэл хэдэггүй байна.

Партиин айком, МТС-үүдэй зонодохи инструкторска группанууд хүдөө ажахые халирхайгаар хүтэлбэрилһэн зандаа. Тэдэнэр колхозуудай ажахые гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ үзэнэгүй. Иимэһээ аймаг дотор ашаг шэмэтэ малые олоор үсхэбэрилхэ, ниитын малда хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ асуудал шиидхэгдээгүй байһан зандаа. Зоотехническэ барилга хэхэ түсэб дүүргэгдэнэгүй. Малажал дээрэ түрүү арга дүршэл һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Эдэ бүгэдэһөө боложо мал олоор гарзална, ашаг шэмэнь биратайгаар дээшэлнэгүй. Малай олоор һубайрха ябадал усадхагдаагүй. Энээнһээ боложо аймагай колхозууд түл үсөөнөөр абана, 100 толгой эхэ мал бүриһөө 76 хурьга, 69 тугал, эхэ гахай бүриһөө 7 поршоонхо абаһан байна.

КПСС-эй айком болон аймгүйсэдком ажахын асуудалнуудаар олон суглаа, зүблөө үнгэргэдэг, элдэб тогтоолнуудые абадаг, хэмжээнүүдые хараалдаг. Теэд эдэ бүгэдын һүүлээр тэдэнээ бэелүүлхэ тушаа эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаггүй байна. Тиимэһээ тэдэ шиидхэбэринүүдынь саарһан дээрээ үлэшэдэг.

Түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлэн нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ ехэ дутагдал бии. Жэл бүри һү ехээр һаадаг һаалишад аймаг дотор олон. Жэшээнь, һаалишан Г. Дондокова, Ц. Жаргалова, Ю. Буянтуева болон бусад ажахын үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө мянгаһаа дээшэ литр һү һааһан юм. Энэ баримта юу харуулнаб гэхэдэ, аймаг дотор һү абалгые эрид дээшэлүүлхэ бүхы арга бии байна. Гэбэшье, түрүү һаалишадай дүй дүршэлые шэнжэлжэ, олоной шадабари болгохо тушаа аймаг дотор мүртэй юумэ хэгдэнэгүй. Энээн дээрэһээ ажахын үнгэрһэн жэлдэ аймаг дотор үнеэн бүриһөө оройдоо 631 литр һүн һаагдаа. Малай үүлтэрые һайжаруулха хэрэг болошогүй һулаар ябуулагдана.

Мүнөө үбэлжэлгын үедэ үнеэдые ууанда байлгажа һайнаар харууһалха шухала, теэд Ториин МТС-эй харьяата Молотовой, Калининай нэрэмжэтэ колхозуудһаа бэшэ тээ энэ арга хэрэглэгдэнэгүй, малынь хуушан лэ аргаар, газаа харууһалагдана. Иигэжэ байхадань һү һаалга дээшэлхэ гээшэ гү?

Хонидые эртэ хурьгалуулха, хурьгадые кошарно-базова аргаар түлжүүлхэ түрүү аргые аймагай үсөөн колхозууд хэрэглэнэ. Гадна, ниитын малай тоо толгойе олон болгохо тушаа бодото тэмсэл ябуулагданагүй гэхэдэ болохо. Урда жэлнүүдэй алдуунууд мүнөөшье дабтагдаһаар. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо октябрь, ноябрь һарын хугасаа дотор 40 толгой эбэртэ бодо мал гарзалба. Мүн бусадшье зарим колхозуудта үбэлжэлгэ муушагаар үнгэржэ байна. Үнеэдһээ һү һаалгые 2—2,5 дахин ехэ болгохо тушаа ёһотой тэмсэл ябуулагданагүй гэхэдэ болохо.

Аймагай ажахые эрид түргэнөөр хүгжөөхын тулада эрдэм ухаанай болон түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлэн нэбтэрүүлхэ зорилго табигдаба.

Конференци партиин айкомой, шалгалтын комиссиин шэнэ состав һунгаба. Эмхидхэлэй пленум дээрэ КПСС-эй айкомой бюро болон секретарьнууд һунгагдаба. Айкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр **А. Д. Марков**, хоёрдохи секретаряар нүхэр **А. Н. Шатуев**, секретарьнуудаар **И. И. Бальчугов, А. И. Баранов** һунгагдаһан байна.

М. Цаганов.

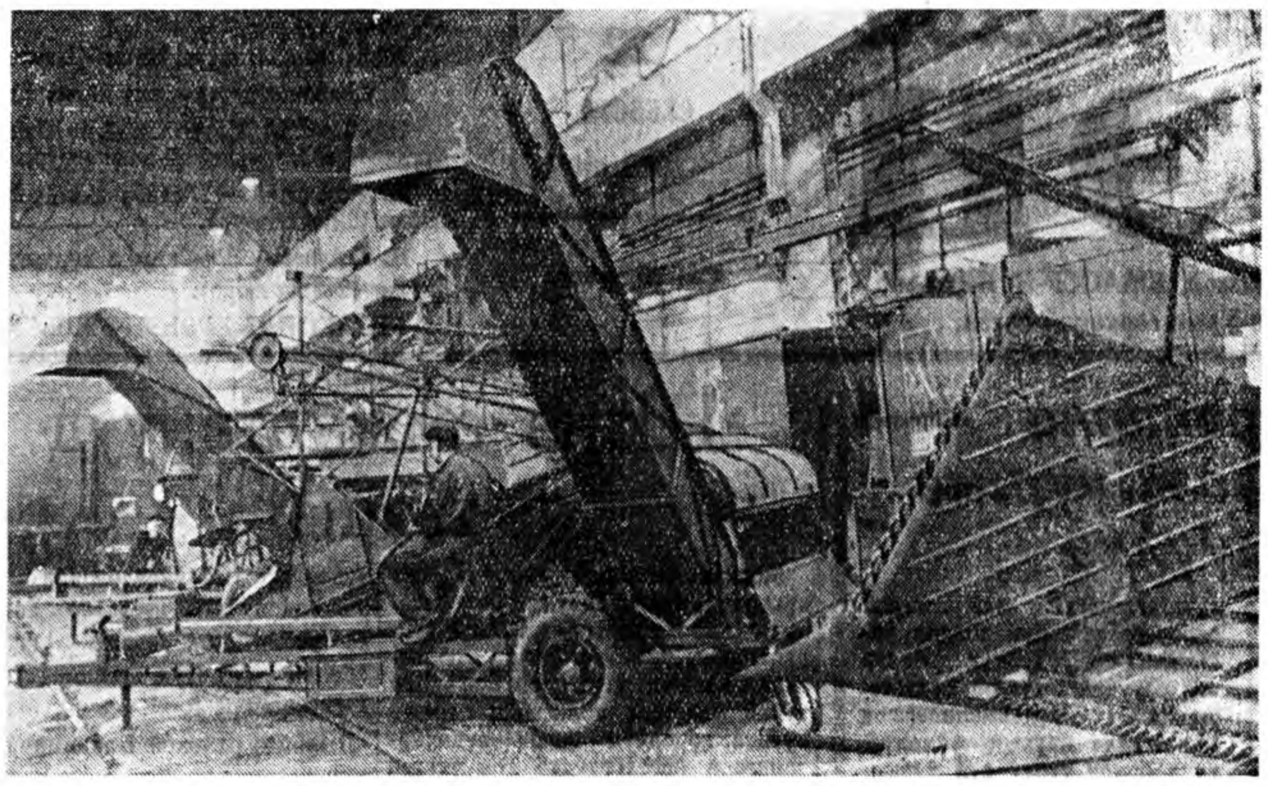

Ленинград. Оронэй машина бүтээлгын үнинэй предприятинуудай нэгэн болохо Ижорско заводой коллектив силосно культурануудые хурьядаг «СК-2,6» маркын комбайн энэ жэлдэ бүтээн гаргадаг болобо. Долоодохи цех соонь 300 шахуу метр утатай конвейер түхеэрэгдэ. Тэрэнэй ашаар жэл бүри 30 мянга машина бүтээн гаргагдаха юм. Шэнэ машинануудые бүтээхэдэнь Ижорскойхидто Ленинградай олон предприятинууд туһаламжа үзүүлнэ. Заводой конвейерһээ түрүүшын комбайнууд гаража эхилээ. Ижорско завод эдэ машинануудаа Ленинградска областиин, Киргизскэ болон бусад союзна республиканууд, шэнэ газар ашаглажа байһан районуудай МТС-үүдтэ эльгээхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүсэд хабсаргагдажа бэлэн болоһон машинанууд харуулагдана.

ТАСС-эй фотохроника.

ИВОЛГЫН АЙМАГТА

ГЭЭГДЭЛЬЭЭ ГАРАБА

Һүүлэй жэлнүүдтэ Шулуутын извёстко галдаха завод аймагай предприятинуудай дунда гээгдэжэ ябадаг, үйлэдбэриингөө түсэб дүүргэдэггүй һэн. Энэ жэл КПСС-эй айком заводто партийна эхин организаци эмхидхэжэ, шэнэ хүтэлбэрилэгшэдые эльгээһэн байгаа. Партийна организаци хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн, ажалай журам сахиха хэрэгтэ анхаралаа хандуулһан байна.

Эдэ бүгэдын ашаар ажалай бүтээсэ дээшэлжэ, заводойхид извёстко галдажа гаргаха жэлэйнгээ түсэб үшөө ноябрь һарада дүүргээ һэн. Энэ жэлэй 11 һарын турша соо нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй жэшэбэл продукци гаргалга хоёр дахин дээшэлээ. Тиихэдэ 1 тонно извёсткын өөрынь үнэ нёдондонойхиһоо 23 түхэригөөр доошолоо.

ГИЛЬБИРЫНХИДЭЙ ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭБЭ

Колхозуудта шефскэ туһаламжа һайжаруулжа, колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлээ гэһэн Гильбирын сомоной интеллигенциин уряалые аймагай интеллигенци үргэнөөр дэмжэнэ.

Иволгын, Бүхэнэй сомонуудта ажаһуудаг интеллигентнэрэй суглаанууд боложо үнгэрбэ. Суглаанда хабаадагшад гильбирынхидэй уряалые халуунаар угтажа, колхознигууд, малшадай культурна эрилтэнүүдые хүсэдөөр хангаха тушаа тодорхой хэмжээнүүдые хараалба. Багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд бригада, фермэнүүдые шефтээ абаба.

11 ҺАРЫН ТҮСЭБ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭГДЭЭ

Аймагай эдеэ хоолой комбинадай хүдэлмэрилэгшэд 11 һарынгаа түсэб 110 процент дүүргээд, жэлэйнгээ түсэб һаяар дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Мастер Шлыковагай хүтэлбэрилдэг цехын коллектив халаанайнгаа даалгабарние 160—170 процент дүүргэжэ, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлнэ.

Комбинадта шэнэ цехүүдэй барилга түлэг дундаа ябажа байна. Тэдэнэй хананууд хирпиисээр бодхоогдоно. 1957 ондо эдэ цехүүдэй ашаглалгада ороходо комбинат 2 дахин ехэ продукци гаргадаг болохо юм.

Д. Цыбикжапов.

Ноябриин 6-да Московско Соведэй баярай заседани дээрэ М. А. Сусловай хэһэн элидхэл бурят хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ

«Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 39-дэхи ой» тухай 1956 оной ноябриин 6-да Московско Соведэй баярай заседани дээрэ М. А. Сусловай хэһэн элидхэлые Бурят-Монголой гүрэнэй номой хэблэл бурят хэлэн дээрээ барлан гаргаба.

Зорилгондоо хүрэхын тула оролдохо хэрэгтэй

Прибайкальска аймаг хэдэхэн жэлэй саада тээ республикын гээгдэнги аймагуудай нэгэн байһан юм. Газартаряаланһаа, малажалһаа олзо доходой багаар оролог дээрэһээ колхознигуудай хэрэглэмжэ хүсэд хангагдадаггүй, ниитын ажахы удаанаар хүгжэдэг байгаа. Жэшээлхэдэ, үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 500—600 литр һүн һаагдадаг, гектар бүриһөө 6 центнер таряан хуряагдадаг байһан юм.

Хүдөө ажахые эрид хүгжөөхэ тухай парти, правительствын шиидхэбэринүүд гаража, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ харюусалгатай зорилго табигдаһан байна. Энэ зорилгые дүүргэхын тулада хото хүдөөгэй ажалшад бүхы шадалаа элсүүлжэ, түрүүшын амжалта туйлаа һэн. 1954 ондо аймагай колхозуудта үнеэн бүриһөө 854 литр һүн һаагдаһан, орооһото культурануудай га бүриһөө дунда зэргээр 8 центнер ургаса хуряагдаһан байгаа. Илангаяа хартаабха, овощиин ургасын нилээд ехэ болоһыень тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Һү һаалгаар тус аймаг республика дотороо түрүү һуурида гараһан байгаа. Тиигээд саашанхи хоёр жэлэй туршада һүн ехээр һаагдадаг боложо, үнеэн бүриһөө 1390 литр хүрэтэр һүн һаагдаа. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, аймагай колхозууд партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй һүүлээр һү һаалгаяа хоёрһоо үлүү дахин ехэдхээ гээшэ.

Аймагай колхозуудай дундаһаа Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз һү һаалгаар горьтой хубилалта туйлаа. Эндэ ажахын үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө 1792 литр һүн һаагдаа, эдлүүриин газарай 100 га бүридэ 103 центнер һүн абтаа. Тус колхозой удаа «Заветы Ильича», Молотовой, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай һаалишад ябана. Үнеэн бүриһөө 1150 литрһээ доошо һү һааһан һүнэй-товарна фермэ аймаг дотор байгаагүй.

Прибайкальска аймагай колхозууд иимэ амжалта хайшан гэжэ туйлааб гэхэдэ, нэгэдэхээр, үнеэдэй тоо олошоруулагдаа, хоёрдохёор, үнеэдэй харууһалга, эдеэлүүлгэ нилээд һайжараа. Гадна, эндэхи һаалишад зоотехническэ эрдэм ухаанай туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые ажалдаа нэбтэрүүлхын тулада хододоо оролдоо, хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлөө гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Малшад бүхы колхознигуудтаяа хамта малай харууһалгые һайжаруулхын, малаа дулаан байраар хангахын тулада эгээн түрүүн тэмсэжэ захалһан байна. Малай байрануудые шэнээр бариха, хуушанинень һэльбэхэ талаар һүүлэй хоёр жэл соо аймаг дотор горьтой ажал хэгдээ. Аймагай колхоз бүхэндэ шахуу үхэрэй типовой байра баригдаа. Гадна, Хрущевой, Маленковой нэрэмжэтэ, «Заветы Ильича» колхозуудта һүнэй-товарна механизированнэ фермэнүүд эмхидхэгдээ.

Эндэхи колхозууд малай харууһалгые һайжаруулхатаяа хамта, малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын тулада тэмсэһэн байна. Хэрбээ аймагай колхозууд 1956 онһоо урагша бүдүүн тэжээлые түсэбөөр хараалһанда орходоо дутуугаар бэлэдхэдэг, шэмэтэ тэжээл үнеэн бүридэ 4—5 центнер бэлэдэг байгаа һаа, энэ жэлдэ үнеэн бүридэ 18—20 центнер бүдүүн тэжээл, 5 тонноһоо үлүү силос бэлдээ. Чкаловай, Молотовой нэрэмжэтэ, «Заветы Ильича» колхозууд үнеэн бүридөө 7—11 тонно силос дараһан байна. Колхоз бүхэн малдаа хүсэд хүрэхэ таряа талханай зүйл, хартаабха болон овощ бэлдэһэн байна.

Иимэ ехэ оролдолго гаргаһанайнгаа ашаар эндэхи колхозууд нёдондоной октябрь, ноябриинхидаа орходоо энэ жэлдэ һү һаалгые 108 мянган литрээр нэмээгээ, үнеэн бүриһөө нэгэ хахад дахин ехэ һү һаагаа.

Һаалишад А. Николаев, В. Астраханцева, В. Вязьмина, М. Чумакова болон бусад хамта 30 хүн 220 литрһээ дээшэ һү үнеэн бүриһөө хоёр һара соо һаагаа.

Малажалай түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай Хандалгада харюу болгон 1956—1957 ондо эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 105 центнер һү абаха, үнеэн бүриһөө 1850 литр һү һааха уялга аймагай һаалишад абаһан байна. Тиин зарим фермэнүүд бүри ехэ уялга абанхай. Маленковой нэрэмжэтэ колхозой залуушуулай фермэ үнеэн бүриһөө 2300 литр һү һааха уялга абаа, мүн Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой хоёр фермэ үнеэн бүриһөө 2200 литр һү һаахаар шиидэнхэй.

Уялгануудаа дүүргэхын тулада аймагай һаалишад, фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд юу хэнэб? Жэшээлхэдэ, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой Ильинскэ фермэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Клочнёвско фермые абажа үзэе. Эдэ фермэнүүдэй малшад ажалай гурим нарихаар сахихын тула ехээр оролдоно. Үнеэдэй байра соо сэбэр байдаг. Үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлдэг болоһонһоо хойшо (ажахын шэнэ жэлэй эхинһээ) үнеэд һүтэй болоо гэжэ эндэхи һаалишад хэлсэнэ. Үнеэн бүридэ рацион зохёоходоо, ямар тэжээл нэмэжэ үгэхэдэ һүеэ нэмээнэб гэжэ нарихаар шалгагдадаг болонхой. Энэ арга хэрэглэһэнэй ашаар аймагай олохон һаалишад шэргэхэ болоһон үнеэн бүриһөө 5—6 литр һү һаана.

Үнеэдэй рациондо 5—6 килограмм үбһэн, 2 килограмм зелёнко, 5 килограмм солоомо, 20—22 килограмм силос, 500 грамм таряа талханай зүйл ороно. Мүн 250—400 грамм таряа талханай зүйл, 2,5 килограмм хартаабха гү, али капустын набшаһа һаагдаһан һүнэй литр бүхэнние хараада абан үнеэндэ үгэнэ.

Мүнөө аймагай колхозууд үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн һаадаг, шэргэһэн үнеэдые һайнаар эдеэлүүлдэг боложо байна. Гадна, үнеэ шэргээлгые шадажа эмхидхэхэ гээшэ тон ехэ удхашанартай.

Туғаллахынгаа урда тээ 7 хоног соо гансал үбһэ эдинһэн үнеэд тугалламсараа һү ехэтэй байдаг. Мүн тугаллаһанайнгаа һүүлээр 10 хоног то үнеэд гансал үбһэ эдинэ. Үнеэтэ саашадаа һагшадаһа, таряан һүүл дадхаажа эдеэлэгдэнэ.

Үнеэдэй дэлэн иидхэржэ, массаж хэхэдэ тон һайн. Юуб гэхэдэ, үнеэд һүеэ табисатай байдагшье, гадна һүнииень ехэ үдхэн болоно. Гэбэшье, энэ хэрэг Чкаловай, Маленковой, мүн бусад хэдэн колхозуудта тоогдоногүй. Гэтэр, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һаалишад үнеэдэйнгээ дэлэнгые иидхэржэ һаахадаа үнеэн бүриһөө 200 грамм һү үлүү ехээр һаана. Үлүүгээр һаагдаһан иимэ һүн 8 процент тоһолигтой байдаг.

—Нёдондо үнеэдэй дэлэн иидхэрдэггүй байһан дээрэһээ үнеэн бүриһөө 160—180 литр һү дутуу һаагаад, 30 мянган түхэригэй олзо доход алдаабди,—гэжэ Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Соколов хэлэнэ.

Аймагай һаалишад оролдоһоноойнгоо ашаар нёдондо түрүүшын амжалта туйлаа гээшэ. Энээнээ бүри арьбадхахын тулада һаалишад шэнэ жэлһээ бүри эршэмтэйгээр тэмсэжэ захалаа.

В. Седунов, «Знамя победы» газетын редакторай үүлгые дүүргэгшэ.

Прибайкальска аймаг.

Үбэлдөө ехэ һү һаахын түлөө тэмсэнэбди

Ниитынгээ ажахые саашадань хүгжөөхын тулада ажал хүдэлмэридөө туйлаһан амжалтаяа, мүн дутагдалнуудаа согсолон шэнжэлжэ үзэхэ гээшэ ехэ удхатай. Тиимэл хадань манай колхозой парторганизаци, коммунистнууд ажахын үнгэрһэн жэлдэ хэһэн юумээ, туйлаһан амжалтаяа, мүн дутагдалнуудаа дахин дахин хаража, саашадаа юу хэбэлнай ажал хэрэг урагшатайгаар ябахаб, олзо доходнай дээшэлхэб гэжэ хөөрэлдэнэ.

Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ манай колхознигууд парторганизациингаа хүтэлбэреэр горьтойхон хүдэлмэри хэһэн байна. Хура бороогой багаар орожо, ган гасуур болобошье, манай колхозой гэшүүд ороoһото, тэжээлэй болон техническэ культурануудай яһала һайн ургаса хуряагаа. Гектар бүриһөө 8,6 центнер таряан хуряагдаа. Энэмнай нёдондо жэлэйхидэ орходоо 3,2 центнерээр ехэ болоно. Хэрбээ нёдондо 250 тонно силос бэлэдхэжэ абаһан һаа, энэ жэлдэ 860 тонно силос дарагдаа. 700 центнер турнепс бэлэдхэжэ абаабди. Манай колхоз гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Мүн натура түлбэреэ сүм дүүргээ һэн.

Мүнөө колхознигууд ерэхэ жэлэй хабарай тарилгада бэлэдхэн, үрэһэ хүрэнгээ хааажа байнхай.

Ниитын малай тоо толгойе олон болгохо, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талааршье бараг амжалта туйлагдаа. Мал үсхэбэрилхэ түсэбөө бүхы түрэлөөрнь дүүргээбди. Жэшээнь, эбэртэ бодо мал үсхэбэрилхэ түсэб 101,2 процент, тэрэ тоодо үнеэдые олошоруулха түсэб—100 процент дүүргэгдээ. Мүн хони, гахай, адуу үсхэбэрилхэ түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдэбэ.

Эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 15 центнер мяхан абтаа. Энэмнай нёдондонойхидо орходоо 3 центнерээр ехэ болоно. Үнеэн бүриһөө 1396 литр һүн һаагдаа. Энэ хадаа урда жэлэйхиһээ 448 литрээр ехэ болоно. Хонин бүриһөө 3,1 килограмм нооһон хайшалагдаба. Нооһо абаха түсэб 113 процент дүүргэгдээ.

Эдэ тоо баримтанууд манай түрүүшын амжалтые элишэлэн харуулна. Энэ хадаа манай коммунистнуудай, бүхы колхознигуудай оролдосото ажалай үрэ дүн гээшэ. Колхозой партийна организаци коммунистнуудай, колхознигуудай эдэбхи хэшээлые дэбжээхэ, урма зоригыень бадаруулха хэрэгтэ ехэ анхаралаа хандуулна. Парторганизациин дурадхалаар колхозой правлени энэ жэлдэ түрүүшынхеэ гэшүүдтээ мүнгэн аванс һара бүридэ үгэдэг болоо. Тиин колхознигууд шадаал һаа, олон ажалта үдэр олохын түлөө оролдодог болонхой.

Иигэжэ колхознигуудай урма хэшээлые дээшэлүүлээд, партийна организаци бригада, фермэнүүд дээрэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Таряанажалай бригаданууд тус тустаа мүрысэдэг. Тиихэдэ малай фермэнүүд хоорондоо мүрысэнэ. Малшад, бусад колхознигууд хоорондоо баһал мүрысэдэг. Партийна организаци, правлени һара бүридэ нэгэ дахин мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргадаг. Тиихэдэ һаалишадай хүдэлмэриин дүнгүүд үдэр бүри гаргагдана. Арбан хоногой дүнгүүдээр һаалишадай ойро зуурын зүблөө үнгэргэнэбди. Мүрысөөндэ түрүүлжэ гараһан бригада болон фермэдэ дамжуулгын Улаан туг барюулагдана.

Социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэмнай агитаторнууд ехэ үүргэ дүүргэнэ. Тэдэнэр колхозник бүхэнтэй тус тустайнь хөөрэлдэхые оролдодог болоо. Фермэ дээрэ хүдэлдэг агитаторнууд 10 хоногой хүдэлмэриин дүнгүүдээр хөөрэлдөө хэхэдээ түрүүшүүлые магтадаг, тэдэнэй дүршэлые бусадта хөөрэжэ үгэдэг, гээгдэжэ ябагшадтаа туһаламжа үзүүлхые оролдодог юм. Энэ талаар коммунист-агитатор Г. Ефимовэй хүдэлмэри һайшаалтай байна. Агитатор Ефимов һүнэй-товарна гурбадахи фермэ дээрэ хүдэлдэг юм. Тэрэнэй хөөрөөе һаалишад, малшад һонирхон шалгадаг болонхой. Яахадааб гэхэдэ, тэрэ нүхэр хөөрэлдөө хэхынгээ урда тээ һайса бэлэдхэжэ, хэрэгтэй тоо мэдээ олоод, хөөрөөгөө малшадай ажалтай нягта холбоотойгоор хэдэг юм. Нүхэр Ефимов һаалишадай хүдэлмэриие эмхидхэлсэхэһээ гадна, тэдэнэртэ юун хэрэгтэйб, ямар хэмжээ бэелүүлбэлнай малай ашаг шэмэ дээшэлхэб гэжэ ходоодоо малшадтайгаа зүбшэн хэлсэжэ, асуужа байдаг. Иимэ хадань һаалишад тэрэниие хүндэлдэг, хэлэһэн юумыень заатагүй дүүргэхые оролдодог. Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ энэ фермын һаалишад нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1605 литр һү һааһан байна. Энэнь урда жэлэйхидэ орходоо 527 литрээр ехэ болоно.

Манай агитаторнууд «Молни», «Дайшалхы хуудаһануудые» шадамараар хэрэглэдэг боложо байна. Мүн ажал хүдэлмэридөө залхуугаар хандадаг хүнүүдые ханын һониндо бэшэжэ шүүмжэлдэг байнабди.

Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ малшан, һаалишан бүхэн оролсонхой. Тэдэнэй дундаһаа түрүүшүүл шалгаран гарана. Жэшээлхэдэ, һаалишан А. Кожемякина үнеэн бүриһөө 1713 литр һү һаагаа. Һаалишад А. Братенькова, А. Кузнецова, Е. Федорова, Л. Федорова, Н. Челночкова болон бусад даажа абаһан үнеэн бүриһөө 1500—1800 литр һү һааһан байна.

Мүн залуушье һаалишаднай түрүүшүүлэй зэргэдэ гаража байһаниинь һайшаалтай. Жэшээнь, М. Смолина, З. Сластинина, С. Федорова гэгшэд түрүүшынхеэ туғаллаһан гунжадһаа 1400—1500 литр һү һаагаа. Залуу һаалишадта колхозой зоотехник нүхэр А. Рещикова хододоо туһалжа байдаг. Зоотехник нүхэр Рещикова ехэнхи сагаа малай фермэ дээрэ үнгэргэжэ һаалишадта туһална.

Мүнөө манай колхоздо үбэлжэлгын үедэ һү һаалгые 2—2,5 дахин ехэ болгохын түлөө ехэ тэмсэл ябуулагдажа байна. Ноябрь һара соо манай колхоз үнеэн бүриһөө 91,3 литр һү һааба. Ажахын жэлэй эхилһэнһээ хойшо үнеэн бүриһөө 180 литр һүн һаагдаад байна. Эрхим һаалишан М. Федорова ноябрь соо үнеэн бүриһөө 184 литр һү һаагаа.

Иигэжэ манай колхоз һү һаалгаар аймаг дотороо түрүүлжэ ябана. Түрүү зэргэеэ алдахагүйн тулада, мүн үбэлжэлгын үедэ һү һаалгые 2—2,5 дахин ехэ болгохын тулада колхозой правлени, партийна организаци саашадаашье эмхидхэлэй, политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулха байна.

Н. Ревенский, Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой парторганизациин секретарь.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Хооһон найдуулгаар хэниие мэхэлнэб

Манай Молотовой нэрэмжэтэ (Мурэшэбэр) колхоз 1949 ондо 100-ад шахуу үрхэтэ айл бүхэндөө радиоточко оруулһан юм. Тиигэжэ колхозой гэшүүд сүлөөтэй сагтаа ни һонин радиодамжуулгануудые агнадаг болоһон байгаа. Теэд энэ радиоузелнай яахадаашьеб даа 55 онһоо хойшо абяа аниргүй болоо һэн.

«Яахадаа радиоузелнай хүдэлхэ болишооб» гэжэ колхозой гэшүүдэй правлениһээ асуухадань, аяар лэ хүдэлхэ» гэжэ харюусаг юм. Тиихэдэ энэ асуудал колхозой гэшүүдэй хамтын суглаан, правлениин зүблөөнүүд дээрэ шэдэ хажар болотороо хэлсэгдэдэг лэ, тэрэнь мүнөөдэр болотор шиидхэгдээгүй байһаар.

Энээнһээ гадна, 1953 ондо колхозой центр дээрэ нэгэ бишыхан ба-... барижа эхилһэн юм. Баригдаһан ...идань пеэшэншье табигдаагүй, ...хоншье хэгдээдүй байгша бэлэй. ...рин мүнөө тэрэнь колхозой тү-...шэ дархашуулай ажалладаг ...ница болгогдоод байна.

Д. Дашидоржиев.

„Луч“ клубые түргэн заһабарилха

Пригородно районой ажалшадай культурын гуламта болохо «Луч» ...э клуб Үдэ голой урда эрьедэ ... юм. Теэд энэ клуб наймадахи ...аяа мантан томо суургаар суургаатай байдаг. Тиимэһээ Үдэ го...й урда бэедэ ажаһуудаг залуу...ул культурын гуламтагүй, үбгэд, ...шэд лекци, элидхэл шагнаха, ...ю хараха аргагүй болоод байна юм. Шалтагааниинь юуб гэхэдэ, ... түрүүлэн, тус клуб киногой ...кын үгы дээрэһээ хаагдаһан. Тэрэ гэһээр, бүхэли зун, намар ...эржэ, үбэлэй шэмэрүүн хүйтэн ...юбо.

...нээн тушаа Пригородно райсэдкомой коммунальна ажахын ...агые даагша Н. А. Глушков, ... бусадшье хүтэлбэрилэгшэд ...эжэ байгаад, зохихо хэмжээ ...нагүй.

...дын урда бэеынхид клубайнгаа ...гдэхые үдэр бүри хүлеэнэ.

В. Вяткин.

...лшадай эрилтэдэ хайша хэрэгээр хандана

...ориин аймагай Калининай нэ...жэтэ колхозой малай үбэлжэл...э ехэ дутагдалнууд үзэгдэнэ. ... түрүүн, малшадай өөһэдынь ...ха байра байдал тон муу, һан...хай. Эдэ бүхы асуудалнууд кол...ой правлениин, партийна эхин ...анизациин урда нэгэнтэ бэшэ та...даһан байбашье, ямаршье хуби...та болоногүй. Малшадай үбэлэй ...а һууха гэрнүүд дулаалагдаа..., сагаадагдаагүй, сонхо үүдэнүү...ь забһартай, гантай, хушалта..., пеэшэнгүүдынь утаа гарадаг.

...лай фермэ, отаранууд дээрэ ...эшье бани, улаан булан гэжэ ...хагүй, мүн радиошье оруулаг...гүй байна. Тиихэдэ малшадай ...иһан газетэ, журнал болзор соо... абаашагданагүй.

...жэтэ, Һаялэ, Хужирта, Ойбонто ...агуудта ажаллажа байһан мал... һайн гэр байратай болохо ...лтэ колхозой правлени, партий... эхин организациин урда таби...р. Теэд тэдэнэрэй эрилтэдэ ...ша хэрэгээр хандана. Мүн тэн... малшад дулаан хубсаһаар ...агданагүй, малай тэжээл хоол ...мэ, отарануудта хүсэд зөөгдэжэ ...агданагүй.

...олхозой комплексно бригада...дай бригадирнууд, тэдэнэй ту...агшад уялгануудаа хайша хэрэ... дүүргэнэ. Мүнөө үнеэд... һү ехээр һаахын түлөө ...хо хүдэлмэри ябуулагда...й. Тиимэһээ һүн багаар һааг...а. Жэшээнь, октябрь һара...-30 литр, ноябрьда—19,0 литр ...үнеэн бүриһөө һаагдаа. Муу ...уһанһаа боложо эндэ малынь ...алжа байна. Гансахан ноябрь ... соо 13 тугал буруунууд, 28 ...ой хурьга-түлгэнүүд гарзалаа.

...э бүхы дутуу дундануудые да... усадхахын түлөө колхозой ...лени, партийна организаци ... хэмжээ абаха ёһотой.

А. Курбуев.

Хайран техникэ...

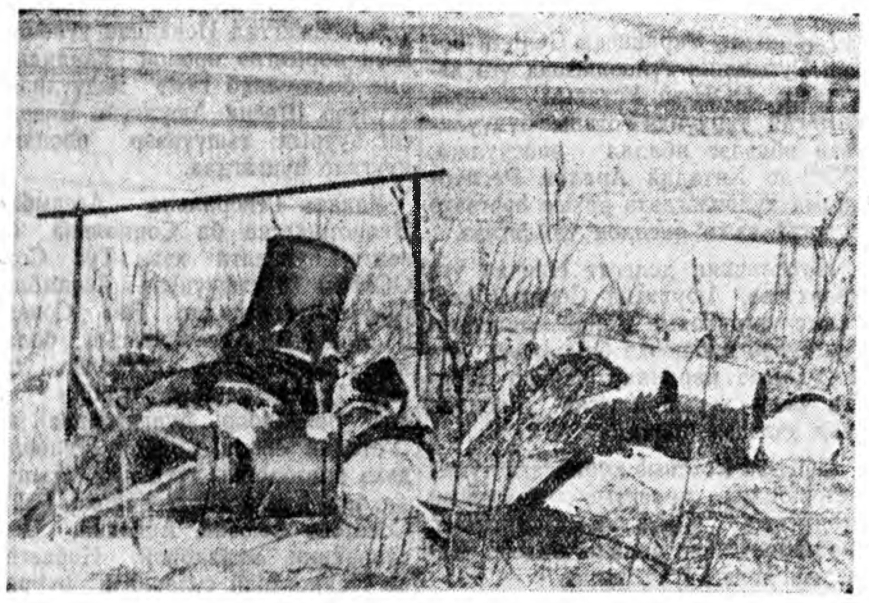

«Наашаа ерыт нүхэд!», «Гахаймнай... тархяа хабшуулаа... хабшуулаа, хабшуулаа гэнэм!» гэжэ байгаад,—нэгэ эхэнэрэй бүтүү хашхарха, ооголхонь газаанһаа дуулдашаба.

«Юу болобо гээшэб?» гэлдээд газаашаа гүйлдэжэ гарахадамнай фермын нэгэ гахайшан поли дээгүүр урагшаа аһан шадалаараа харайжа ябаба. Тээ саанань эндэ тэндэ тараагдашаһан культиваторнууд, борнойнууд, сеялкэнүүд болон бусад һандархай, эбдэрхэй түмэр түдэгэнүүдэй дунда тархидаа нэгэ гонзогор улаан торхо шэнги юумэ углажархинхай томо гэгшын мүнсэгэр сагаан гахай бархиржа байгаад эрьелдэн унажа, бодожо байхань харагдана. Гүйжэ ябаан дундаа хүгшэнэй гэмэрхэшье гээшэнь аргагүй: «Яахадаашье эдэнээ хаядаг, тала дайдаар тараадаг юм гээшэб?!, «Үүрэхэнь лэ даа, үүрэхэнь лэ—халагни, халаг!—Яахамни гээшэб?.

Абарха һанаатай шууяа табилдаһаар урагшаа харайлдажа ябатарнай нөөхи гахаймнай ямар нэгэн аргаар тархидаа углажархёошо торхоёо унагаажархиба хэбэртэй. Аймшагтай аюулһаа һалаба гү, үгы гү—гахайшье байра тээшээ харбаһан һомон шэнгеэр ошоо һэн.

Иимэ нэгэ ушар һая Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гахайн фермын урдахи поли дээрэ болоо. Эндэ үнгэрэгшэ хабар, зундаа Кяхтын МТС-эй механизаторнууд ажаллаад, машинанууд болон багажа зэмсэгүүдээ хаяад ябашоо юм. Тэдэнь саһа бороодо орожо, нара һалхинда шарагдажа, үлеэлгэжэ, элдэб шүрэбүүдынь үгы боложо, Ехэ Нугын талын дунда хэбтэнэ. Эндэ мүн энэ зураг дээрэ харуулагдааша кукуруза таридаг үнэ сэн ехэтэй, шухаг машинануудай нэгэн—«СКГ-6» маркын сеялкэ далан ондоо боложо бутаршанхай хагданай оёорто хэбтэжэ байдаг. Тэрэнэй миил һэень үлэнхэй. Тугаархана тэрээхэн баруун захадань хэбтээшэ минеральна үтэгжүүлгэ хэдэг торхохон руу фермын «һанаха байха» эхэ гахай тархяа углажархёод, мэгдэжэ байгаа ха юм.

Машина техникэдээ, ядахадаа «СКГ-6» маркын сеялкэ мэтэ шухагай шухаг машинануудтаа юундэ иигэжэ эзэн бусаар хандана гээшэбтэ, эдэнээ хэзээ суглуулжа абаха юмта?—гэжэ Кяхтын МТС-эй директор нүхэр Нимаевһаа, главна инженер-механик нүхэр Донскойһоо асуултай.

Д. Цыренжапов,
Д. Болхоев.

Үнинэй домогтой бани

Манай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ (Зэдэ) колхоздо бани шэнээр баригдажа эхилбэшье, тэрэнээ дүүргэнгүй орхижорхиһон юм. Тиимэһээ колхозоймнай гэшүүд хахад жэлһээ хойшо банигүй һууна. Тэдэнэр банида орохын тула арбан найман километрын газарта байдаг аймагай центр — Петропавловка ошожо, бэеэ угааха баатай болоно.

Колхозой правлени, партийна организаци бани барилгые түргэдхэхэ, һаяын үдэрнүүдтэ банитай болгохо аабза гэжэ һанагдана.

К. Доржиев, колхозой гэшүүн.

Яахадаа иимээр шиидхэгдээб?

1954—55 оной турша соо Загаанай сомоной Шэбэртэ нютагай библиотекые даагшаар Моисеева Анна Ивановна ажаллаһан юм.

Тэһэршэһэн сонхотой энэ библиотекэдэ ерэхэдэ олохон ушарта суургалаатай байдаг һэн.

Үгышье һаа, үбэлэй сагта хододоо шахуу түлигдэдэггүй энэ библиотекэ соо бээлэй малгайтай зарим үхибүүд лэ бээрэһэн хургаа амяараа дулаасуулан хуушан журнал гү, али эндэ тэндээ хахаршаһан газетэ ирасагаажа һуудаг бэлэй.

Номой полконууд тооһондо дарагдашанхай, литературнашье, политическэшье, үхибүүдтэшье зорюулагдаһан зохёолнууд хүсэд илгагдажа, һуури һууряа олоогүй, эндэ тэндэ худхалдашоод байгша һэн. Харин үнгэрһэн хабар Шэбэртын библиотекые даагшаар Бальжинима Намдыков ороһон юм.

Нүхэр Намдыков библиотекарь болоод абьяастайгаар ажаллажа эхилһэн байна. Богонихон саг соо библиотекын таһалга һаруул мэтэ болошоо һэн. Тус библиотекэ соо шэнэ полконууд, шкафуудай аятай зохидоор табяатай байхань харагдана. Шэнэ полко дээгүүр гурим гуримаараа, һуури һуряараа жэрылгэжэ табигдаһан номууд хүнэй дура буляана. Һүүлэй үедэ тус библиотекэдэ уншагшадайшье тоо эли бодо олошорбо. Үдэшэндөө залуушуул библиотекэ соогоо шэнэ журнал, газетэнүүдые уншахаһаа гадна, наада зүжэг бэлэдхэдэг, һони һонин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, шэнэ номуудые хамтаараа уншадаг гуримтай болоо һэн.

Теэд Намдыковой ажал муу гэжэ харагдаа юм гү, али яагаа юм, Бичурын культурын таһаг юундэшьеб даа, энэ намар нүхэр Намдыковые ажалһаань гаргаад, Шэбэртын һургуулиин багша В. Цыбиковае библиотекые даагшаар табиһан байгаа. Тэрээнһээнь хойшо хэдэн һара үнгэрөө, теэд библиотекын ажал һөөргөө муудажа, харин олонхи ушарта хаалтатай байдаг, нютагай залуушуултай хэгдэжэ байһан ажал-ябуулгань унтаршаһан байна. Үглөөнһөө һургуулидаа хэшээл үгөөд, үшөө километр газарһаа библиотекэдэ ерэжэ ажаллаха гээшэнь бэрхэтэйхэншье болоно ха.

Энээн тушаа һаналаа табиха бэзэ гэжэ аймагай гүйсэдкомой культурын таһагаархидта найдагдана.

Д. Улзытуев,
Вл. Жалсанов.

Суургатай магазин

Элдэб шухала номуудые, «Дайшалхы хуудаһануудай» бланканууд, брошюра болон бусад шухала ном дэбтэрнүүдые бэдэржэ, Оронго, Баянголой магазинуудые дууһан ябаад, Иволгын аймагай центр ошоходомнай номой магазин һая наашa нээгдэхээр бэшээр, таб яб хаалтатай байба. Иволгын номой магазинай хүдэлмэрилэгшэдэй «бүридхэл хэһээр» байтарынь ном тарааха һара үнгэрхэнь ха.

Ном судар бэдэржэ аяар город ошогдохонь гээшэ гү?.

Р. Бимбаев, «Улаан Оронго» колхозой партийна организациин секретарь.

Худалдаа наймаанай хүдэлмэриие һайжаруулха

Закаменай аймагай Санагын сельпо (түрүүлэгшэнь Н. Ц. Цыренжапов) «Коммунизм», «Байкал» колхозуудай колхознигуудые, мүн тэндэ ажаһуудаг албахаагшадые хангадаг.

1951 ондо энэ сельподо пекарни баригдажа, Санага, утаата-далахайнхид тэндэһээ хилээмэ худалдажа абаха аргатай болоо һэн. №№ 1, 2, 3 магазинуудта недели бүхэндэ хоёр дахин хилээмэ тэргээр абаашажа худалдадаг байгаа. Теэд һүүлэй үедэ тиихэеэ болишоо. Магазинуудта юундэ хилээмэн абаашагдахаяа болёоб, али пекарни хүдэлмэрилнэгүй гү, али сельпо тэргэ, моригүй болошоо гү? Үгы, тиимэ бэшэ! Санагын сельпогой пекарни хүдэлмэрилһөөр. Сельпо һаяхан «ЗИС-5» маркын автомашинатай болоо. Гансал пекарнида хилээмэн багаар баригдана. Эндэхи ажалшадые хилээмээр хангаха тушаа сельпогой хүтэлбэрилэгшэд оролдолго гарганагүй.

Санагын сельподо ерэһэн эд бараан, эдеэ хоолой зүйлнүүд буруугаар хубаагдана. Һайн эд барааниинь ехэнхидээ Санагадаа үлөөгдэнэ. Хэтэрхэдээ сельпогой правлениин, шалгалтын, лавочна комиссинуудай гэшүүд һай һайн эд бараагаа «нүгөө үүдээр» гаргажа, өөһэдынгөө һайн нүхэдтэ худалдажархидаг юм. Жэшээнь, энэ оной октябрь һарын эхеэр сельподо элдэб янзын пуладууд, бэшэшье эд бараан ерэһэн байгаа. Энэ бараанһаа сельпогой 2-дохи магазинда нэгэшье пулаад үгтөөгүй. Һүүлдэнь дуулахада тэрэ пуладуудай ехэнхинь «нүгөө үүдээр» наймаалаглашаһан байгаа. Эндэ иимэ ябадал хирэ-хирэ болоод лэ ушардаг.

«Коммунизм», «Байкал» колхозуудай малшад центрнүүдһээ 40—50 километр холо ажалладаг. Тэдэнэй дунда нүүдэл наймаан муугаар эмхидхэгдэнэ. Малай үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо нэгэшье нүүдэл наймаан тэдэнэртээ эльгээгдээгүй.

Дээрэ хэлэгдэһэн дутуу дунданууд тухай пайщигуудай суглаанууд дээрэ нэгэнтэ бэшэ хэлсэгдэһэн байбашье, дутагдалнуудаа усадхахын түлөө сельпогой правлени ямаршье хэмжээ абанагүй.

Б. Ванчиков.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Уулзатараа баяртай“

Иимэ гаршагтай бэшэг манай газетын декабриин 9-нэй номерой «Сатирын буланда» толилогдоһон юм. Тэрэ бэшэг соо Улан-Удэ databaseгородой автобусуудай ябалга ехэ муу, тэдэнэй үсөөн дээрэһээ тогтодог газарнуудтань хододоо хүнүүд ехэ олон байдаг. Тиимэһээ автобусой ерэхэдэ ухаангүй түрисэлдөөн болоно гэжэ хэлэгдэһэн юм.

Манай редакцида Бурят-Монголой автотранспортын трестын эрхилэгшэ нүхэр Ануевай мэдээсэһэнэй ёһоор, бэшэг соо заагдаһан баримтанууд булта зүб байба. Мүнөө Мяханай комбинат — Дивизионно маршрутда 8 автобусуудай орондо 10—12 автобус ябадаг болобо. Мүн ондоо маршрудуудта автобусууд олон болгогдобо.

Мүн үдын эдеэлгэнэй график шэнээр табигдаа.

„Хэлэһэндээ хүрэнэгүй“

Заиграйн аймагай Доодо-Ильхиин сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Убугунов Дээдэ-Ильхиин сельсоведэй Тарбагатай нютагта ажаһуудаг гэшүүдтэ шэнэ магазин нээхэмнай гэжэ найдуулһан байгаа. Теэд мүнөө болотороо энэнь нээгдэнэгүй. Колхознигууд эд бараа, сай, дабһа абахын тула 18 модоной газарта байдаг 1-дэхи магазинда ошодог байна. Тэрэ магазин холын фермэнүүд, гүүртэнүүдтэ нүүдэл наймаа эмхидхэнэгүй гэһэн бэшэг дээрэ дурсагдаһан гаршагтайгаар манай газетэдэ толилогдоһон байгаа.

Бэшэг соо заагдаһан баримтануудай зүб байһан тухай манай редакцида Заиграйн аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Трутнев мэдээсэбэ.

Энэ бэшэг Доодо-Ильхиин сельпогой правлениин заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Мүнөө Тарбагатай тосхондо магазинай гэр заһабарилга эхилээ, 1957 оной январиин 1-дэ нээгдэхэ юм.

Манай үеын хүнүүд

Ангууша-булгаша Ханда-Сурэн

...Нюрган дээрээ орбо торбо шэнгэхэн модотойшье һаа, хормойдоо үдхэн бүшмэг шэнэһэн тужаар бүрхөөгдэһэн Эеын дабаан... Алад саашаа айхабтар эгсэ адариг шулуун байсанууд («ёохорто» зогсоһон баатарнууд шэнги) эбтэйгээр хүтэрэлдэн, сээжэ талаһаа доошоо хобоотоһон ой модото жалгануудаараа, тэдэниие хүбөөлһэн үнгэтэ шулуунуудаараа жэгтэй гоёор харагдана.

Тэрэ һарьдаг үндэр хада хабсагайнуудай хабшал эеын дабаа уруудан, нэгэ моритой хүн гэшхүүлнэ, гонзогор хара нюурынь сэнтэнхэй. Буга хандагайнуудай харгыһаашье бүрүүл зүргэ харгы урдуурнь үлэ мэдэг зуралзана... Ой тайга нимхэн сагаан хүнжэл соогоо дууранхай. Тайга соо гансал унаа моринойнь турьяха, гэшхэлхэнь элихэнээр соностоно.

Тиин яаралгүйхэн галдюулжа ябатараа, тэрэ хүн түр-зуура моринһоо буужа, харгыһаа хажуу тээшээ хадууран, бургааһа щэрэнгиин буртаг оёороор юунэйшьеб мүр аргагүй шуналтайгаар мүрдэн хараашалба. Буга хандагай, бодон гахайншье гэшхэһэн мүр үсөөн бэшээр дайралдана... Тиин хэрмэнэй сасаг бишыхан мүрнүүд бүри олоор үзэгдэжэ эхилнэ.

«Аһааш даа, хэрмэн хуушан лэ ёһоороо эндэ, хоол хошо элбэгтэй газарта байражаһан зандаа ха юм» гэжэ хэлээд, тэрэ үндэр нарин бэетэй хүн пэтигэр зээрдэ мориндоо шадамар хүнгэхэнөөр мордожо, дабаанайнгаа жалгые улам уруудан ябашоо һэн ха. Теэд энэ хэн гээшэб гээд асуухаяа байнат. Энэтнай Ахын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн, коммунистка Ханда-Сурэн Галсанова гээшэ. Тэрэ үшөө 16 наһатайдаа агнажа эхилһэн тула тиимэ ехэ шуналтай, һурамхай болоһон байна ха юм.

Тиин Ханда-Сурэн морёо хагда элбэгтэй соорхойдо табижа, нюргаа шаража хонохо түлишэ элбэгээр бэлэдхээд, хэрмэшэлжэ гараба.

Ай даа, һаглагар ута шэнэһэдэй али һалаанууд соо бамбагархан һүүлтэ хэрмэнүүд ангууша эхэнэрэй ерэхые али талаһаань хүлеэн һууг ша ааб? «Барда», «Нянгарнууд» дахуултай бэшэшье һаа, энэ ангуушан ой тайгын оньһон бэшэг — олон тоото мүрнүүдые тон һайтар илгаруулан уншажа», ойро шадарһаа эхилээд, хэрмэнүүдые олоор барижа захална. Модонуудай хоорондуур эндэ тэндэ харайһаниинь саһа онгиргоһониинь, хойто хүлнүүдээшье зэргэ табяад һууһаниинь хоолложо ябаа хэрмэнүүд тухай гэршэлнэ. Үгышье һаа, модоной хормойдо суглуулагдаһан борбоосгойнуудшье хэрэгтэй бүхы тэмдэгүүдые үгэнэ. Ангууша эхэнэрэй буушье алдангүйгөөр тудана.

«Алдагдаһан хэрмэн алагдаа гэжэ үгы юм. Буудаха гээ һаа, бү алда. Арһыень гамнажа, толгойень туда» гэжэ ангууша баабгайша абынгаа нэгэнтэ бэшэ хэлэһэн захяае Ханда-Сурэн һанан һанан бэелүүлнэ. Тиин хэдэхэн час үнгэрһэн хойно—бүһэдэнь хори гаран хэрмэн. Теэд олзотойхоншье һаа, тэрэ хүн даруухан, аали намдуухаар гэшхэлэн ябатараа гэнтэ зүг татан зогсошобо. «Тайгын баялиг танил хөөрхы» — булганай мүр тохёолдобош! «Ябаһан хүн яһа зуудаг юмши бы даа» гээд Ханда-Сурэн булгайр хара гуталаа заһан үмдөөд, бэеэ зэһэнги маяг үзүүлжэ, олдоһон тэрэ мүрые мүшхэн, улам саашална. «Гансаараа ябаад ошоо. Байражаһан эшээниинь балайшье холо бэшэ ёһотой» гээд дотороо бодоно. Гэбэшье, шуран солбон арьяатанай шурган ошоһон харгы нилээд орёо: заримдаа нүүлэ, унангиин нүхэ хүнды руу, модон өөдэшье гараһан зүгөөргүй бусайданги, тойроһон, таглаһан мүрнүүд... заримдаа баабгайн дүрсэтэ орбонгуудшье ангуушаниие сошоохо гэһэндэл гэнтэ дайралдана. Теэд, энэ ой соо баабгайнуудай үнэхөөрөө олоншье һаа, Ханда-Сурэн элдэб һэжэг түрэхэ, айха бахардахые огто мэдэнэгүй. «Харин дайралдабашье, тулалдаадшье үзэбэл болохо байгаа» гээд бодоно. Тиин булганай мүрнүүд адариг шулуун хабсагай өөдэ гарашаһан байба. Ханда-Сурэн түр зуурашье маргабагүй, харин зугадажа ошоһон арьяатаниие занан татажа, гүбэр шэбэр дуугараад, хүлдөө түмэр тахануудые бэхилэн уяжа, байса өөдэ дүүлибэ... Жэгдэ бэшээр тамгалһан мүрнүүд заримдаа тон эгсэ адар томо үхэр шулуунууд дээгүүр бүрылдэбэшье, ангуушанай зүрхые суранзан мэтээр татан дагуулна. Түбэгтэйхэн шулуунуудые тон болгоомжотойгоор Ханда-Сурэн тойрон гарабашье, нилээд аюултай шэнги: хүлнүүдынь тахатайшье һаа, заримдаа мүльһэн шэнги мэльгэн щулуун дээгүүр халтираад абана, һөөргөө харахадань толгой эрьемэ үндэр байса руу шулуунай бутархай түгдэрхэйнүүд эршэгэнэн мухарилдажа, жалгатан хүнхыһэн гүнзэгы агы нүхэн руу хиидэн ошоно... Теэд Ханда-Сурэн айхаһаа байха балай һанааташье болоногүй, харин сухаришагүй зориг гаргажа, булганай халуун мүртэ дахяад добтолжо, хүлһээ аршасагаан улам өөдөө шармайн жүдхэнэ. Тиин хабсагайн энгэр талада гаража амжахадань, үнөөхи «суранзата» мүрнүүд хабсагайн шара шулуунай дэргэдэ ургажа һуугаа һаглагар бүдүүн модон шадар мухардашаһан байба. «Ай даа, хүсэбэл гээшэб. Үнэтэ юумэн олдохонь шухаг гэлсэдэг. Дүтэхэншье һаа, яһала хүшэр буртаг газарта нюугдаһан байбаш» гээд ангууша эхэнэр миһэлзэжэ, буугаа абажа бэлэдхээд, тэрэ һэжэгтэйхэн болоһон модые шангаханаар дорьбоожо тоншобо. Тиин модоной аяар залаа таладань булганай толгой булталзаба. Ханда-Сурэн буугаа түргэнөөр шагаажа, щабхыень дараба. Аншье һанаһан соо тудагдажа, щэдэлэн дээрэһээ мухарижа, ангуушанай хүл үзүүртэ алдалан унаба.

Ханда-Сурэн тэрэ үдэртөө амжалтатайгаар хэрмэшэлхэһээ гадна, хонолго «отогтоо» нэгэ булга олзотой бусажа ерээ һэн ха.

Коммунистка нүхэр Х-С. Галсанова мүнөө 1956—1957 оной агнууриин сезондо 150-яад хэрмэ, мүн хэдэн булга баринхай. Гадна, энэ ангуушан урда жэлнүүдтэ 5 булга, 1 шэлүүһэ, зэрлиг нэгэ тэхэ ямаа, 1500 хэрмэ бариһан байха юм. Зүгөөр агнуурида зорюута гаража, эдэниие алаа бэшэ: харин сүлөөтэй сагтаа ябажа бариһан байха юм.

Ханда-Сурэн Галсанова КПСС-эй айкомой гэшүүн байжа, колхознигуудай дунда эмхидхэлэй политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Ан агнуурида, ажал хүдэлмэридөөшье абьяастай бэрхэ гэгдэһэн нүхэр Ханда-Сурэн Галсанова бүхы Аха нютаг соогоо магтуулан суурхуулһаар...

Р. Цыбиков.

Шэнэ зүжэг

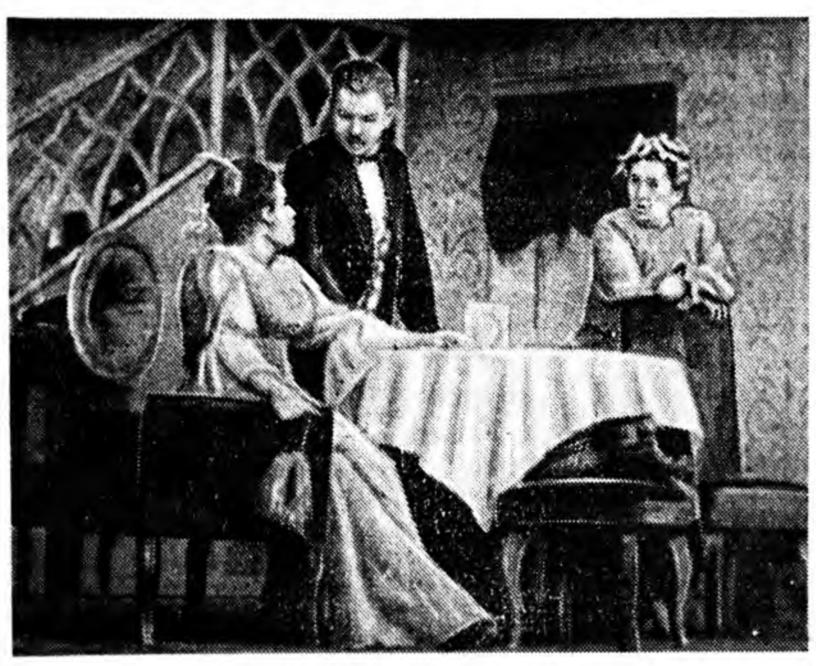

Бурят-Монголой ород драмын театрын коллектив Г. Запольскаягай «Мораль пани Дульской» гэһэн гурбан үзэгдэлтэй трагикомедиие найруулан табиба.

Зүжэгэй гол рольнуудта: пани Дульская — БМАССР-эй габьяата артистка Р. С. Бенская, пан Дульский — артист Р. Б. Ромин, тэдэнэрэй хүбүүн Збышко Дульский — артист Л. Б. Кавка, тэдэнэрэй басагад Геся, Меля — артистканууд Р. Ф. Красикова, С. А. Праздникова, Юлиасевич — артистка М. И. Чернова болон бусад наадана.

Мүн тэрэшэлэн артистнууд А. А. Кинжалова, Т. Г. Жуковская, В. Н. Мезенцева, Н. С. Нестерова ба бусад энэ зүжэгтэ хабаадалсана.

Театрын режиссер Ю. Ю. Коршун энэ зүжэгые найруулан табиһан, БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал ябуулагша уранзурааша Н. А. Быстров сценыень гоёон шэмэглэһэн байна

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүжэгэй нэгэ сценэ.

Б. Цыремпилов.

Залуушуулай фестивальда бэлэдхэл тухай

Манай арад зоной дундаһаа гараһан олон тоото дуушад, хатаршад болон бусадай уран шадабари мэргэжэлынь жэл бүри улам хүгжэнэ.

Илангаяа мүнөө үедэ манай Бурят-Монголой, мүн бүхы ороной залуушуул болохоёо байгаа фестивальда ехэ оролдосотойгоор бэлдэжэ байнхай.

Тиигэбэшье, зарим аймагуудай залуушуул, айком комсомолойхид, аймагай культурын таһагай хүдэлмэрилэгшэд балайшье анхаралаа табяагүй гэхэдэ болохоор. Зарим аймагта фестиваль үнгэргэхэ комитет үшөө бии болгоогүй гү, али бии байбашье, хүдэлмэри үшөө хэжэ эхилээгүй ушарнууд үзэгдэһөөр.

Урданай, бүдүүлиг сагай «дуун, хатар... хашартай. Дуулахашье дуран хүрэнэгүй» гэжэ гараа дэлгээд һуудаг ганса нэгэн хүтэлбэрилэгшэд бии байһаниинь гэмшэлтэй.

Иимэрхүү хүтэлбэрилэгшэдтэй газарта бурят арадаймнай баян культура яагаад улам саашаа һаадгүйгөөр урган хүгжэхэ гээшэб. Фестивальда һайнаар бэлэдхэжэ байһан аймагые бэдэрээ һаа, манай республика дотор юрдөө бүришье олдохогүй шахуу байна.

Иволгын аймагые абаад үзэе. Аяар хабар партиин айкомой гаргаһан тогтоолой ёһоор, тэндэ ехэхэн ажал хэгдэхэ ёһотой байгаа. Теэд саарһан дээрэ түсэб табигдаһанһаа бэшэ юуншье һая болотор хэгдээгүй байба. Тиигэбэшье, һүүлэй үедэ зарим тэды хүдэлмэри хэгдэжэ захалаа.

Иволгын аймагай залуушуулай фестиваль апрель һарада болохоор хараалагдаһан юм. Тус аймагай Культурын байшангай дэргэдэхи уранһайханай самодеятельность 500 хүнһөө бүридэһэн ехэ хоор бэлэдхэхээр түсэблэнхэй. Мүн Оронгын дунда һургуулиин һурагшадһаа, колхозой залуушуулһаа бүридэһэн коллектив бурят хэлэн дээрэ баһал томохон хоор бии болгохо һанаатай. Энэ хоёр хоор программадаа нютагай композиторнууд болон поэдүүдэй дуунуудые оруулха юм.

Иволгынхид иимэ дуунуудаар лэ хизаарлахагүй, харин барилдаан, урилдаан гэхэ мэтэ арадай спортые бэлдэжэ харуулха, ондоошье асуудалнуудаар залуушуулай дунда конкурс эмхидхэхэ түсэбтэй.

Фестивальда бэлэдхэлээр Улан-Удэ городто юун хэгдэнэб? Зарим организацинууд һулагүй бэлэдхэл хэжэл байһан абяатай. Тиигэбэшье, бүхы дээрэнь абабал бирагүйхэнөөр бэлдэжэ байна. Зарим хүтэлбэрилэгшэд юрэнхыгөөр «ударидаал» хизаарладаг. Һаяхан республиканска эмхидхэлэй комитедэй суглаан боложо, Железнодорожно район дотор фестивальда ямараар бэлэдхэгдэжэ байһан тухай зүбшэн хэлсэгдээ. Тиин энэ хүдэлмэриин тус райондо ехээр хожомдожо байһые элирүүлээ.

Комсомольско, профсоюзна, партийна болон советскэ организацинууд, колхозуудай ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала хэмжээ - ябуулгада эдэбхитэй һайнаар бэлдэхын тула оролдолго хэшээл гаргаха зэргэтэй.

Манай театрын, филармониин, хүгжэмэй болон культпросвет училищиин һурагшад, багшанар, композиторнууд, уранзохёолшод хүдөө нютагуудаар ябажа, фестивальдаа бэлдэхэдэнь залуушуулда туһалалсаха уялгатай.

Манай композиторнууд уранзохёолшодтой хамта фестивальда зорюулан арбаад гаран шэнэ дуу бэшэһэн байха юм. Эдэ дуунуудые ном болгожо гаргабал һайн байгаа. Энэ хэрэгтэмнай республикын хүтэлбэрилхы эмхи зургаанууд туһалха аабза гэжэ найдагдана. Зарим шэнэ дуунууд «Бурят-Монголой үнэн» газетэдэ толилогдоод «Манаар дуулыт» гэһэн тусхай дамжуулганууд болгогдожо радиогоор тунхаглагдаха юм.

Энэ фестивальда зорюулжа бэшэһэн шүлэгөө хүдөөгэй поэдүүд манай композиторнуудай союзда эльгээдэг болоо һаань, ехэл һайн байгаа. Хэдэн тиимэ зохёолнууд абтаад, хүгжэм бэшэгдэнхэй.

Жэшээнь, пионернүүдтэ зорюулһан дуунууд соогоо поэт нүхэр Жимбиев иигэжэ бэшэнэ:

Торгон улаан галстугтай
Тооһогүй сэбэрхэн ябанамди.
Тобтой, эбтэй, жаргалтай
Түрэһэн нютагтаа урганамди.

дабталгань:

Советскэ ороной пионернүүд
Суутай, туһатай ургаеы.
Ленин багшын хэлэһээр:
һураеы,
һураеы,
һураеы.

Иимэ дуунуудые зохёохоор залуу уранзохёолшод колхозуудта, һургуулинуудта олон олдсохол байха. Тэдэниие элирүүлэн хабаадуулха шухала. Залуу зохёолшодто манай композиторнууд, поэдүүд али болохоор туһалха зэргэтэй.

Бурят-Монголой номой хэблэлээр гаргагдаһан дуунуудай суглуулбаринуудые түргэнөөр худалдаха шухала.

Залуушуул! Болохоёо байгаа фестивальда эрхимээр бэлэдхэжэ, тэрэниие удха түгэлдэрөөр, сэдьхэл хүдэлгэмэ һайнаар үнгэргэе. Хүсэл зориг үүсхэгшэ шэнэ дуунуудаа тала дайдынгаа зэдэлтэр дуулая!

Д. Аюшеев, композитор.

Хоёр городой шатаршад уулзахань

Декабриин 22, 23-най үдэрнүүдтэ манай республикын столицада Чита ба Улан-Удэ городуудай шатаршадай уулзалганууд болохонь. Хоёр городой шатаршадай хоорондо түрүүшынхеэ эмхидхэгдэһэн мүрысөөндэ хоёр талаһаа 12—12 эрэшүүл, 2—2 эхэнэр шатаршад хабаадалсаха.

Мүрысөөниинь областной партийна һургуулиин байшан соо болохо. Манай республикаһаа нүхэд Сумкин, Воробьев, Малков, Мельников, Игумнов, Власов, Шадрин, Пуртов, Аюрзанайн, Ляндрис, Иванов, Крынский, Николаева ба Гармаева гэгшэд наадаха юм.

А. Игумнов.

Вьетнамай арадай тэмсэлэй түүхын гайхамшагта үдэр

Эсэргүүсэлтын тэмсэлэй эхилһэн үдэрһөө хойшо 10 жэл гүйсэһэнэй ойе Вьетнамай Демократическа Республика декабриин 19-дэ тэмдэглээ. Өөһэдыгөө сүлөөлхын түлөө Вьетнамай арадай хэһэн тэмсэлэй түүхэдэхи энэ гайхамшагта үдэр тушаа газетэнүүд түрүү бэшэгүүдые толилоо.

Республика бүхы дээрээ промышленна үйлэдбэриингөө жэлэй программые ноябриин 30-най байдалаар 101,4 процент дүүргээ. Советскэ Союзай болон Хитадай Арадай Республикын туһаламжаар орон дотор хэдэн олон промышленна шэнэ предприятинууд, тэрэ тоодо шанаржуулгын комбинат, зуруулай фабрика, хэдэн электростанци баригдаа. Тэдэнэй ашаар промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 1955 оной-хидо орходоо таба үлүүтэй дахин ехэ болоо.

Хүдөө ажахын талаар энэ жэлдэ ехэ амжалта туйлагдаа. 8 миллион үлүүтэй хүн зоҥтой нютагуудта газарай реформо гол түлэб хэгдэжэ дүүргэгдээ. 1956 ондо рис суглуулан абалга ниитэ дээрээ 1954 оной-хидо орходоо 60 процентээр ехэ болоһон байна,

(ТАСС.

Индиин премьер-министр Неру американска радиогоор, телевиденеэр үгэ хэлээ

США-да зорюута айлшалжа ошоод байһан Индиин премьер-министр Неру декабриин18-да радиогоор болон телевиденеэр үгэ хэлээ. Тиихэдээ, бэеэ даанхай байдалтай болоһонһоо хойшо Индиин хэр зэргээр хүгжэһэн тухай тэрэ гол түлэб хэлэһэн байна.

Уласхоорондын харилсаанууд тухай тогтоходоо, дайнай аюул «үшөө зайсуулагдаагүй», зүгөөр «эб найрамдалые хүсэдэг түгэлдэр хүсэн бии» гэжэ Неру тэмдэглээ.

Эб найрамдал «илаха» гэжэ найдажа байһанаа Неру элишэлэн мэдүүлээ. «Эб найрамдал эрхэ сүлөө хоёр хоорондоо таһаршагүй холбоотой, хүсэд сүлөөрөөгүй, үшөөл зарим зэргээр дарлагдаха ябадал дэлхэйн бүмбэрсэг дээрэ саашадаа удаан саг соо үргэлжэлжэ шадахагүй» гэжэ тэрэ хэлэһэн байна. Инди тухай хэлэхэ болоо һаа, «эб найрамдалые аршалан хамгаалга Индиин политикын гол зорилгонь болоно» гэжэ Неру тэмдэглээ.

Тиимэһээ Инди хадаа «бүхы оронуудтай хани ёһоной харилсаатай байхые эрмэлзэнэ». Иимэ ёһо баримталхадаа «бидэнэр өөрынгөө орондо туһатай хэрэг хэхэһээ гадна, эб найрамдалай болон бүхы дэлхэй дээрэхи һайн харилсаанай агууехэ хэрэгтэ туһалха байнабди» гэжэ Неру онсолон тэмдэглээ.

Президент Эйзенхауэртэй хэлсээ хэһэмни «намда ехэ туһатай байна» гэжэ Неру хэлээ.

(ТАСС).

США-гэй вице-президент Никсон Венэдэ ерэбэ

США-гэй вице-президент Ричард Никсон декабриин 19-дэ самолёдто һуужа, США-һаа Венэдэ ерээ. «Венгриһээ нютагаа урилан гаргагшад тушаа асуудалые шэнжэлхэ» зорилгоор Никсон эндэ ерэхэ юм гэжэ урда тээнь мэдээсэгдээ һэн. Үнэндөө революцила харша үймөө Венгридэ хэһэн хүсэнүүдые дахяад эдэбхитэй болгохо зорилготойгоор Никсон эндэ ерэһэн аад, «нютагаа урилагшад тушаа асуудал» гэдэгээр тэрэ зорилгоёо далдалһандань Венэдэ анхарал хандуулна.

(ТАСС).

Лео Фигер сүлөөлэгдэбэ

Французска Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй гэшүүн Лео Фигер һаяхан арестовалагдаа гэжэ урда тээнь мэдээсэгдээ һэн. «Армиие болон нациие моральна талаар худхуулаа» гэжэ гэмнэгдээд, үшөө 1950 ондо Фигер долоон жэлдэ түрмэдэ һуухаар шиидхэгдэһэн юм. Зүгөөр Фигер сүүдтэ нюураараа дуудагдаагүй бэлэй. Вьетнамда колониальна дай зогсоохо шухала байһан тухай ном бэшэһыень шалтаг болгожо, Фигер тушаа иимэ приговор гаргагдаһан байгаа.

Декабриин 18-да Лео Фигер сүлөөлэгдөө. Лео Фигерые сүлөөлһэн ушар Франциин түрүү хүсэнүүдэй илалта болоно гэжэ «Юманите» газетэ тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XI сесси

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 19, (ТАСС). ООН-эй Аюулгүйн Соведэй болон бусад гол шухала органуудай составые үргэдхэхэ тухай Латинска Америкын оронуудай болон Испаниин дурадхал оруулһанһаа уламжалан ООН-эй Уставые хубилгаха тухай асуудал хаража үзэлгэ ООН-эй Генеральна Ассамблейн үсэгэлдэр үдэрэй заседани дээрэ үргэлжэлүүлэгдээ.

Албаниин, Украинска ССР-эй болон Румыниин түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ, ООН-эй Уставые сахиха, хамагай түрүүндэ Уставые бүдүүлигээр эбдэдэг ябадал зайсуулжа, ООН-до Хитадай Арадай Республикын түлөөлэгдэхэ эрхые һэргээхэ шухала гэжэ онсолон тэмдэглээ.

Югославиин делегат Нинчич үгэ хэлэхэдээ, Аюулгүйн Соведэй составые үргэдхэхые манай делегаци гол түлэб зүбшөөхэ байбашье, энэ асуудалые наринаар һайтар хаража үзэхэ хэрэгтэй гэжэ тоолоно гээд хэлэһэн байна.

ООН-эй Уставые хубилгаха тухай резолюциин проектые дэмжэһэн үгэнүүдые США-гэй, Англиин, Франциин, Австралиин болон Канадын делегадууд хэлээ.

«Египедтэ һуудаг французска гражданинуудые сүлэхэ ба тэдэнэй зөөриие хуряажа абаха кампани ябуулна» гэжэ Египедэй правительствые гэмнэһэн үгэ Франциин түлөөлэгшэ Валери Дэстань хэлэһэн байна. Англиин түлөөлэгшэ Диксон Египедтэ байдаг английска гражданинууд тушаа «мүрдэлгэ хашалга» хэгдэнэ гэһэн хэбэртэйгээр хэлээ.

Египедэй, Суданай, Сириин ба Ирагай делегадууд үгэ хэлэхэдээ, ээрхэг түримхэй добтолго хэһэн оронуудай түлөөлэгшэдэй хэлэһэндэ шанга харюу үгөө.

Удаань СССР-эй түлөөлэгшэ В. В. Кузнецов үгэ хэлээ.

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 20. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблей болон Аюулгүйн Соведэй заседанинууд үсэгэлдэр үдэр нэгэн доро боложо, уласхоорондын сүүдэй гэшүүниие һунгаха тухай асуудал тэдээн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Аюулгүйн Совет олонхиинь дуугаар чанкайшистые һунгаа. Тиихэдэ, Генеральна Ассамблей дээрэ Японой түлөөлэгшэ олонхиин голос абаһан байна. Тиин нэгэшье кандидатнань хоёр органдо нэгэн доро олонхиин голос үгтэнгүй байшоо. Тиимэһээ, Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшын дурадхалаар тус асуудалаар голосовани хойшолуулагдаһан байна.

Аюулгүйн Соведэй саг зуурын гэшүүд байһан Бельги, Иран болон Перугэй түлөөлэлгын болзорой дүүрэһэн дээрэһээ, тэдэнэй орондо саг зуурын гэшүүдые һунгаха асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ Генеральна Ассамблей ороһон байна. Түрүүшын голосованяар Колумби. Ирак хоёр һунгагдаа. Удаадахи голосованинуудай үедэ Швециин болон Испаниин түлөөлэгшэдэй түлөө голосууд үгтөө. Имагтал Испаниин түлөөлэгшын өөрынгөө ороной кандидатурые болюулааб гэжэ мэдүүлһэнэй һүүлээр Швеци Аюулгүйн Соведэй саг зуурын гэшүүнээр олонхиин дуугаар һунгагдаа.

Удаань Генеральна Ассамблей Экономическа ба Социальна Соведтэ һунгалта хээ. Тус Совет ООН-эй 18 гэшүүнһээ Ассамблейгээр һунгагдадаг. Энэ Соведэй 6 гэшүүнэй түлөөлэлгын болзор жэл болоод лэ дүүрэдэг, тиигээд шэнэ гэшүүд гурбан жэлэй болзороор һунгагдадаг юм. Уставай ёһоор Соведтэ түлөөлэгдэхэ болзоройнь дүүрэһэн гэшүүн дахяад һунгагдажа болохо байна. Советскэ Союзай, Англиин, Чехословакиин, Эквадорой, Норвегиин ба Пакистанай сүлөөлһэн һуурида үсэгэлдэр һунгалта болоо. Түрүүшын голосованиин дүнгөөр Советскэ Союзай, Мексикын, Польшын, Финляндиин болон Англиин түлөөлэгшэд һунгагдаа.

Удаадахи голосованинуудай үедэ Цейлоной болон Пакистанай кандидатурануудай хоорондо голосуудынь хубаараа. Тиин таба дахин нэмэлтэ голосованиин болоһоной эсэстэ Пакистан һунгагдаһан байна.

Генеральна Ассамблейн заседаниин түгэсхэлдэ Харгалзалгын талаар Соведэй гэшүүдээр Инди Гаити хоёр һунгагдаа.

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 20. (ТАСС). Генеральна Ассамблей хадаа хоёр комитедүүдэйнгээ—6-дахи (юридическэ асуудалнуудай талаар), 5-дахи (захиргаанай болон бюджедэй асуудалнуудай талаар) комитедүүдэй элидхэлнүүдые хаража үзөөд, уласхоорондын эрхын талаар комиссиин гэшүүдэй тоое 15-һаа 21 хүрэтэр олон болгохо гэһэн һанамжа дурадхал баталан абаа. Комиссиин гэшүүдээр СССР-эй, США-гэй, Англиин, Франциин, Чехословакиин, Югославиин, Индиин, Сириин, Египедэй, Грециин, Японой болон бусад хэдэн оронуудай түлөөлэгшэд һунгагдаа.

Тусхай политическэ комитедые саг үргэлжын болгохо гэһэн һанамжа дурадхалые Генеральна Ассамблей мүн лэ һайшаагаа.

ООН-эй генеральна секретарьта Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министрын эльгээһэн Меморандум

ООН-эй генеральна секретарьта Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министр декабриин 17-до Меморандум эльгээгээ. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Порт-Саидта англо-французска зэбсэгтэ хүсэнүүд городой хүн зондо эсэргүү хорото муухай ябуулга хэжэ үргэлжэлһөөр. Тусхайлбал, тэдэнэр һүүлэй 36 часай турша соо 30-һаа үсөөн бэшэ хүниие алаһан, олон хүниие шархатуулһан байна; мүн арабуудай һуудаг кварталнуудые хүреэлээд, тэндэхи гэрнүүдтэ нэгжүүл хэнэ, мүн олон хүн зониие арестовална; тэдэнэр сухарин бусаха үедөө зөөри хогшол болон автомобильнуудые абажа ошоно.

Буудалдаа зогсоохо тухай хэлсээе бүдүүлигээр эбдэн хэгдэһэн эдэ бүхы ябуулгануудай түлөө Франциин болон Нэгэдэмэл Королевствын правительствонууд харюусаха, иимэ ябуулганууд саг дары зайсуулагдаха ёһотой гэжэ Египедэй правительство тоолоно».

Доро дурсагдаһан баримтанууд тухай ООН-эй генеральна секретарьта Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министр мэдээсээ:

1) Порт-Саидта байһан англо-французска зэбсэгтэ хүсэнүүдые командалагша ООН-эй онсо хүсэнүүдые командалагшада бэшэгээр хандажа, английска нэгэ офицер үгы болошоо гэжэ зааһан байна... Тиихэдээ, англо-французска сэрэгүүдые командалагша иигэжэ мэдээсээ. Сэрэгүүднай Египедэй хэдэн сэрэгэй пленэйхидые болон гражданинуудые баряад байна, мүн үгы болоһон офицерые бусааха хэмжээ абахын тулада Порт-Саидта Египедэй зүгһөө харюусалгата тусхай тушаалтай хүнэй ерэхые дурадхааб. Минии һанамжын ёһоор үгы болоһон офицерые сэрэгэй пленδэ ороһон хүн гэжэ тоолохоор бэшэ байна.

Англо-французска добтолгын эхилһэнһээ хойшо, Порт-Саид Египедэй республикын бусад хубитай оройдоошье холбоогүй болоһон дээрэһээнь тус городто Египедэй правительство энэ үедэ ямаршье хиналта хэнэгүй гэжэ Египедэй правительство ООН-эй онсо хүсэнүүдые командалагшада зааһан байха юм.

Тиихэтэй хамта англо-французска зэбсэгтэ хүсэнүүд Порт-Саидай хүн зондо эсэргүү хорото муухай ябуулгануудаа үргэлжэлүүлһээр.

2) Гадна Нэгэдэмэл Королевствын болон Франциин правительствонууд өөһэдынгөө оронуудта байһан египетскэ гражданинуудта эсэргүүгээр абтадаг эрид хэмжээнүүдые улам шангадхажа, тэдэнэй эрхые, хүнэй юрэнхы эрхые оройдоошье хэрэгсээнэгүй. Суэц каналай компаниие национальна мэдэлдээ абаһан сагһаамнай хойшо, Египедтэ эсэргүү зэбсэгтэ добтолгын үшөө эхилээгүй байхада, иимэ хэмжээнүүд абтадаг болоһон байгаа. Тэдэ хэмжээнүүдэй тоодо юун ороноб гэхэдэ, Франциин бүхы отельнүүдһээ болон гэр байрануудһаа египет яһанай хүнүүд гаргагдана; энэ зорилгоор французска гэр байрануудай болон отельнүүдэй эзэдтэ французска полициин зүгһөө баалалта хэгдэнэ. Гадна французска ба английска правительствонууд Францида болон Англида байһан аад, Египедэй правительствода хамаатай счёдуудые хаагаад һанаагаа амараагүй, харин Египедэй тус тус гражданинуудай счёдуудые хааһан байна.

(ТАСС).

Египедэй полицинхид Порт-Саидта ерэбэ

Египедэй полициинхид, хамта 350 хүн декабриин 18-да Порт-Саидта ерээ. ООН-эй онсо зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин түлөөлэгшэд Египедэй полициинхидые үдэшэн ерэлсээ гэжэ МЕН агентство мэдээсэнэ.

(ТАСС).

Даллес пресс-конференци үнгэргөө

ВАШИНГТОН, декабриин 19 (ТАСС). Гүрэнэй секретарь Даллес больницаһаа гараһанайнгаа һүүлээр үсэгэлдэр пресс-конференци үнгэргэжэ, уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнуудаар американска дипломатиин баримталдаг хараа бодол тухай хэлэһэн байна.

Европодохи зэбсэгтэ хүсэнүүдэй гээ тоое Холбоото Штадууд хорооохо хүсэлэнтэй байна гэжэ Даллес мэдүүлээ. Гэбэшье, тэрэнэй хэлэһэн дээрэһээ хаража үзэхэдэ, эдэ зэбсэгтэ хүсэнүүд зарим зэргээр «шэнэдхэн байгуулагдажа» болохо юм ха. Американска политикые зүбтүүлхэ гэжэ гүрэнэй секретарь оролдоо. Тиихэдээ, США-гэй, СССР-эй, Англиин болон Франциин правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөөнэй 1955 оной июльдэ болоһонһоо хойшо уласхоорондын байдалай шангадалгын түлөө Советскэ Союз зэмэтэй гэхэ хэбэртэйгээр тэрэ хэлээ. Европодохи зэбсэгтэ хүсэнүүдтээ түшэглэн. Холбоото Штадуудай өөрынгөө политикые бэелүүлдэг байһыень Даллесай хэлэһэн үгэнүүдһээ ойлгожо абахаар байна.

Маршал Тито Холбоото Штадуудта һаяар ерэжэ болохо гэжэ гүрэнэй секретарь заагаа. Иимэ айлшалалгын түсэбүүдтэ США һайшаалтайгаар хандана гэжэ тэрэ хэлээ.

Хойто-Атлантическа Союзай Соведэй сессиин Парижда һаяхан болоһон тухай хэлэхэдээ, Даллес иигэжэ мэдүүлээ. Зарим асуудалнуудаар «хуушанай арсалдаан» үшөөл бии гэжэ Даллес мэдүүлээ. Гэбэшье, НАТО-до ородог гүрэнүүд «хуушанайнгаа атаа мэеэе» мартаха хүсэлэнтэй гэжэ тэрэ хэлээ. НАТО-до ородоггүй районууд тушаа асуудалаар Холбоото Штадуудай баримталлаг хараа бодол тухай тогтоходоо, США болбол өөрынгөө союзнигуудтай зүбшэл хэхэ гэһэн гол ёһые мэдэрдэг болобошье, мүн тэдэнэйнгээ һанамжые хараадаа абангүйгөөр ябуулга хэхэ хүсэлэнтэй гэжэ ойлгожо абахаар Даллес хэлэһэн байна.

ООН-до Хитадай Арадай Республикын түлөөлэгдэхэ эрхые мэдэрхэ тухай Советскэ Союзай оруулһан дурадхал тухай хэлэхэдээ, энэ эрхыень мэдэрхэһээ Холбоото Штадууд эрид шууд арсана, тус асуудалаар США-гэй политика хубилаагүй гэжэ Даллес мэдүүлээ.

Польшодо туһаламжа үзүүлхэ программын асуудалнуудые алишье талаһаа зүбшэн хэлсэхын тулада США Польшын правительствотай холбоо байгуулаа гэжэ Даллес хэлээ.

США-да коммунистическэ партиие мүрдэнэ

«Һүйдхэлэй ябуулгануудые хинаха управлени» гэдэг хадаа США-гэй түрүү хүсэнүүдые мүрдэхэ, хэһээхэ гэһэн зорилготой юм. Маккарэнэй хуулиин ёһоор США-гэй коммунистическэ партиие бүридхэлдэ орохыень баадхаһан шэнэ тогтоол дурсагдагша управлени гаргаа. Түрүүшын иимэ тогтоол 1953 ондо гаргагдаа һэн. Зүгөөр коммунистическэ парти верховно сүүдтэ гомдол барижа энэ тогтоолыеь болюулгаһан байгаа. Гэбэшье, тус управлени коммунистическэ партида эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн шэнэ тогтоол мүнөө гаргаба.

Маккарэнэй хуулиин ёһоор компарти хадаа бүхы гэшүүдээ бүридхэлдэ оруулха, засагай газарнуудта финансова тоосоо хүргэжэ ба бусад мэдээнүүдые үгэжэ байха ёһотой юм. Бүридхэлдэ орохоһоо арсаһан коммунистнууд 5 жэлэй болзороор түрмэдэ хаагдаха ба 10 мянган долларай яла түлэхэ байна.

(ТАСС).

Лисынмановецуудай хорото ябуулга

Сеульска радиогой мэдээсэлдэ үндэһэлэн Корейн Центральна телеграфна агентство иигэжэ дамжуулна. Урда Корейн Национальна суглаанай заседани декабриин 19-дэ болоо. Корейдэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ болюулхыень правительствоһаа эриһэн хорото муухай дурадхал энэ заседани дээрэ гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ комиссиин түрүүлэгшэ Юн Сен Сум түрүүтэй хэдэн депутадууд оруулаа.

Эблэрэлгэ тухай хэлсээн «Юрын саарһан болоно, тэрэниие сахиһанай хэрэг оройдоошье байхагүй» гэжэ дурадхал оруулхадаа Юн Сен Сум убайгүйгөөр мэдүүлээ.

(ТАСС).

Редакторай орлогшо
О. ГОМБОЕВА.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37 отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00639. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 7016.